

KJELL ERIKSSON

**KRUTÉ
HVĚZDY**

motto švédská detektivka

MOTTO

KJELL ERIKSSON

**KRUTÉ
HVĚZDY**

Praha 2011

Přeložila Eva Nováčková
Verše přeložil Václav Jaromír

Copyright © by Kjell Eriksson
Published by agreement with Ord fronts Förlag,
Stockholm and Leonhardt & Høier Literary Agency, Copenhagen
Translation © Eva Nováčková, 2010
Cover photography © Profimedia, 2011

Veškerá práva vyhrazena

ISBN 978-80-7246-529-3

POLICIE UPPSALA, ZÁŘÍ 2003

„Neměl otec v poslední době deprese?“

Kriminální asistentka Åsa Anderssonová po vyslovení otázky sklopila oči. Žena sedící proti ní zírala tak pohrdavě, že jí bylo krajně nepříjemné střetnout se s jejím pohledem třeba jen na malý okamžik. Jako by ji propíchovala očima, které naznačovaly: Mého otce vy nikdy nenajdete, jste pouhý břídil oblečený do uniformy.

„Ne,“ odpověděla rozhodně.

Åsa Anderssonová si nevědomky hluboce povzddechla. Její psací stůl byl přeplněn různými složkami a papíry.

„Nevšimla jste si známek neklidu?“

„Ne, přece vám to říkám. Choval se jako vždycky.“

„A jaký normálně bývá?“

Laura Hinderstenová se krátce suše zasmála, a policistce tak připomněla její učitelku ze základní školy, s níž tenkrát děti měly velké problémy. Neustále jim dávala najevo, že jen díky svým schopnostem zvládne i tak zabeđené školáky.

„Můj otec je docent a badatel a veškerý čas věnuje svému životnímu poslání.“

„A to je co?“

„Trvalo by dost dlouho, než bych vám to vysvětlila, ale ve stručnosti mohu říct, že je jedním z nejpřednějších odborníků v zemi na Petrarcovo dílo.“

Åsa Anderssonová přikývla. „Rozumím.“

Odpovědí bylo další suché vyprsknutí.

„Takže z domova odešel v pátek. Nezmínil se, co hodlá dělat?“

„Ne. Jak říkám. Když jsem se vrátila odpoledne z práce domů, byl pryč. Na stole neležel ani lístek, ani si neudělal poznámku do kalendáře, všechno jsem zkontrolovala.“

„Nevzal si sebou nějaké věci?“

„Pokud vím, ne.“

„Co třeba pas?“

„Leží v jeho psacím stole.“

„Vašemu otci je sedmdesát let. Nechoval se trochu zmateně nebo –“

„Jestli chcete naznačit, že byl senilní, nebo že mu to už nemyslelo, tak jste úplně vedle. Je velice inteligentní.“

„To je skvělé,“ mínila Åsa Anderssonová. „Chodívá někam na procházky, a pokud ano, kam? Městský les je přece docela blízko vašeho bydliště.“

„Nikam nechodí.“

„Nestalo se něco v rodině? Nějaké napětí, hádka?“

Laura Hinderstenová seděla tiše a na okamžik sklopila oči. Něco si tiše zamumlala, než na Åsu opět pohlédla. Její hlas zněl odtažitě, bez nejmenšího náznaku ochoty ke spolupráci.

„Náš vztah byl vynikající, pokud si vůbec něco takového dokážete představit.“

„Proč bych nedokázala?“

„Vaše práce přece moc povznášející není, nemám pravdu?“

„To máte,“ odpověděla s úsměvem Åsa Anderssonová. „Je to deprimující a banální práce, ale uděláme všechno proto, abychom vašeho otce našli.“

Složila své poznámky na kupičku a okamžik vyčkávala, než se zvedla z židle.

„Děkuji vám,“ řekla a podala Lauře ruku.

Ta se ale nepohnula z místa.

„Nebudete...?“

„Děkuji vám,“ zopakovala Åsa a znovu dodala: „Uděláme všechno, co bude možné.“

„Ale on je možná mrtvý, zavražděný.“

„Proč si něco takového myslíte?“

Laura se zvedla. Zdálo se, že její útlé tělo stěží drží pohromadě. Zakymácela se a Åsa natáhla ruku, aby ji mohla podepřít. Ta nafoukanost, to je jen maska, napadlo ji. Náhle pocítila špatné svědomí a soucit s ženou, která stála vedle ní.

Laure Hinderstenové bylo pětatřicet let, tedy jen o něco málo více než Åse, ale vypadala o hodně starší. Možná k tomu přispívalo i oblečení, šedá sukně a nemoderní běžová polodlouhá jupka. Obličej byl dosud mladý. V tmavých hustých vlasech, svázaných do ohonu, neměla ani jeden šedivý vlásek a krásně se jí leskly, jak si Åsa se špetkou závisti všimla.

Úzký obličej byl dost bledý a trochu velké přední zuby připomínaly hlodavce, hlavně když se usmála, ale někomu mohla připadat jako atraktivní žena. Pod silným tmavým obočím zářily světle modré oči, měla hladkou pleť a maličká ouška přilehlá k hlavě jako šnečí ulitky.

Několik let stará fotografie otce, ležící na stole, ukazovala, že některé rysy Laura zdědila po něm.

„Mám ještě jednu otázku: Neexistuje nějaká žena, která by s otcem udržovala vztah?“

Laura zavrtěla hlavou a beze slova opustila místnost. Åsa si byla téměř jistá, že otce už živého nenajdou. Od jeho zmizení uplynuly tři dny. Po prvním dnu může být člověk ještě dost optimistický, po dvou dnech je šance padesát na padesát, ale po třech dnech na konci září nebývala žádná naděje.

Snažila se přijít na nějaký nový nápad, ale po chvíli to

vzdala. Vyzkoušeli už všechny myslitelné možnosti. Hned v sobotu skupina policistů obcházela domy v sousedství, prozkoumali cesty v nedalekém lesíku, ale bez výsledku. Našli tam jen ukrytou kořist z nedávné loupeže ve městě.

Po docentu Ulriku Hinderstenovi se slehla zem. Nikdo ho neviděl, ani sousedé, ani prodavači z několika obchůdků poblíž.

Ve vědeckém ústavu, kde Hindersten dříve pracoval, ale kam už teď chodil jen několikrát do měsíce, nikoho jeho zmizení nevzrušovalo. Åsa mluvila s jeho bývalým kolegou, který se ani v nejmenším nesnažil zakrýt svou nechuť vůči penzionovanému docentovi. „Byl otravný,“ shrnul nakonec svůj postoj.

Výslechy sousedů přinesly totéž. Nikdo nenaznačil lístost nad jeho zmizením.

„Nejspíš zabloudil ve své vlastní zahradě,“ řekl lehkomyslně jeden ze sousedů, ten nejbližší, profesor působící v oboru, o němž Åsa Anderssonová nikdy nic bližšího neslyšela.

Četla si ve svých poznámkách. Asi před dvaceti lety muž ovdověl a žil stále se svou jedinou dcerou. Ani on, ani dcera Laura nebyli nikdy vyslýcháni policií a neměli dluhy. Jejich ekonomická situace byla velmi dobrá. Ulrik měl pěknou penzi a Laura vydělávala přes třicet tisíc měsíčně. Dům měli vlastní.

Podle Åsy existovaly tři možnosti: Ulrik Hindersten mohl spáchat sebevraždu, nebo někde zabloudil a zemřel vysílením a podchlazením, anebo ho někdo o život připravil násilně. Ona sama se nejvíce přikláněla ke druhé alternativě. Zavřela složky s pocitem, že asi chvíli potrvá, než se dozví pravdu.

1.

„Tady Manfred Olsson.“

„Dobrý den, jmenuji se Ann Lindellová a pracuji na kriminálce v Uppsale. Promiňte, že vás ruším tak brzy ráno.“

Přendala si telefon do pravé ruky a promrzlou levačku strčila do kapsy u bundy.

„O co jde?“ zeptal se muž vyčkávavě.

„Potřebujeme se vás na něco zeptat.“ Rozhovor zahájila neobyčejně pasivně.

„Týká se to mého auta?“

„Ne, proč...?“

„Před čtrnácti dny mi ho někdo ukradl. Našli jste ho?“

„Nejde o auto.“

Ann Lindellová se opřela o stěnu stavení. Stoupající slunce se pokoušelo ohřát její zmrzlé tělo. Už když se probudila, cítila se dost mizerně a poté, co musela ve studeném říjnovém ránu čelit tak mohutnému větru, to bylo ještě horší. Listí javoru zářilo všemi odstíny žluté a červené barvy. Flíčky malých černých houbových spor vypadaly jako tkanina nabízející pocit nekonečného bohatství vzniku a růstu, ale i zmaru. Sněhový poprašek svědčil o tom, že zima přijde hodně brzy.

Z domu vyšel kolega Ola Haver, zahlédl ji stát u stěny a pokývl na ni. Vypadal unaveně. Zmínil se už, že manželka Rebecka i děti leží doma se silným nachlazením. Ale možná mu víc vadilo hledět na mrtvé lidi. V mládí zažil, jak jeho vlastní otec při společném jídle během dvou minut zemřel, když ho píchla vosa do krku.

„Znáte nějakého Petrusa Blomgrena?“ ptala se Ann dál.

„Ne, nevzpomínám si. Měl bych snad?“ V pozadí se ozývaly hlasy, nejspíš byla puštěná televize.

„Čím se živíte?“

„Montuji poplašná zařízení. Proč vás to zajímá?“

„U Petrusa Blomgrena jsme našli lístek s vaším telefonním číslem. Odněkud ho musel mít.“

Manfred Olsson mlčel.

„Nemůžete mi to nějak vysvětlit?“

„Ne, jak jsem řekl.“

„Znáte to v Jumkilu?“

„To nemohu tvrdit. Víím, kde to je. Ale o co vám jde? Musím jít do práce.“

„Kde pracujete?“

„Já jsem na vlastní noze... ale to snad není důležité.“

Ne, připustila Ann a sama pro sebe se usmála. Nejspíš ani teď, ani později.

„Byl jste v poslední době v Jumkilu?“

„Kdysi jsem tam byl na svatbě. Ale to už je dobrých deset let.“

„Řekl jste, že montujete poplašná zařízení. Nedostal jste nějakou zakázku právě z Jumkilu?“

„Pokud si vzpomínám, tak ne.“

„Díky,“ řekla Ann. „Asi se s vámi ještě spojíme a ukážeme vám jednu fotku.“

„On je mrtvý? Ten Blomgren?“

„Ano.“

Ukončili hovor. Náhlý závan větru roztančil listí kolem jejích nohou.

„Nic,“ poznamenala k Haverovi, který k ní přicházel. „Nevěděl nic ani o Jumkilu, ani o Blomgrenovi.“

„Našli jsme dopis,“ ozval se Haver. „Dopis na rozloučenou.“

„Cože? Dopis, který napsal Blomgren?“

„Vypadá to tak.“

Ann si povzdechla. „Ty chceš říct, že si zamýšlel vzít život, ale nestačil to provést?“

Ola Haver se najednou rozesmál. Ann na něho překvapeně pohlédla, stejně tak jeden kolega z pořádkové služby. Haver rychle zmlkl.

„Promiňte mi to,“ pravil, „ale občas je to opravdu absurdní. Máš červená záda, nesmíš se opírat o stěnu.“

Začal oprašovat její světlou bundu. „Je nová, ne?“

Ann přikývla. Cítila silné tahy jeho ruky na ramenou a na zádech. Nebylo to nepříjemné. Hrálo to. Měla chuť do něj šťouchnout, ale ovládla se.

„Aspoň takhle,“ řekl. „Víc to nejde.“

Ann se rozhlédla. Všichni už byli na místě. Dvůr, schody, sklep, místnosti domu. Páska, která to všechno ohraničovala, reflektory, zástěny, pásma, záře blesků, kresby křídou na podlaze uvnitř i na dvoře. Hlasy kolegů a šramotící vysílačky.

Kroky ve tmě i na slunci, v nečase i jarním teple. Věci, které tvořily domov, visely na zdi, pro okrasu i radost a vzpomínky. Dopisy, deníky, kalendáře, poznámky, seznamy nákupů. Hlasy z minulosti na páscích videa i na telefonním záznamníku.

Haver se zmínil o dopisu, ale zmlkl, když viděl její výraz.

„Ty mě neposloucháš?“

„Promiň, myslela jsem na něco jiného.“

„Na výhled?“

„Ano, i na ten.“

To bylo první, čeho si tu všimla. Výhledu.

„Bydlel na krásném místě,“ poznamenala. „Ale řekni mi o tom dopisu.“

„Je krátký. Jen několik řádů. Trochu podivně napsaný.“

„A napsal ho skutečně on?“

„Ověříme si to, ale myslím, že ano.“

„Pokud vražda měla vypadat jako sebevražda, tak by to bylo dost nešikovně provedené.“

„To rozhodně. Nemohl by mít ty rány vzadu na hlavě,“ mínil Haver a zabloudil očima ke chlěvu, kde byl Petrus Blomgren utlučen.

„Nenávist,“ řekl. „Někdo ho neměl rád. Podíváme se do domu?“ navrhl. Zamířili k předsíni.

Pohlédli k budově, v níž pracovali technici. V otevřených dveřích zahlédli jednu nohu oběti.

Ann už dříve v domě byla, ale pak vyšla ven telefonovat. Petrus Blomgren byl zjevně velice pořádný. Možná že mu někdo chodil uklízet, napadlo ji, když znovu s Haverem vstoupili do kuchyně. Všechno leželo na svém místě. Nikde žádné špinavé nádoby. Šálek na kávu s talířkem, zubatý nůž, hluboký talíř a několik misek ležely pečlivě uložené na odkapávači.

Na stole byla slánka a noviny. Voskovaný ubrus byl čistě otřený. Na okenním parapetu stálo několik květináčů a váza s posledními květy podzimu.

„Chodil mu někdo uklízet?“ zeptala se nahlas.

„Možná ano. Zdá se ti, že to má příliš čisté a hezké?“

„Ano. Osamělý starý muž. To většinou vypadá jinak.“

„Tady je ten dopis,“ ukázal Haver na lavičku vedle kamen.

Ann překvapilo, že si ho nevšimla dříve. Ležel vedle kávovaru a zčásti ho stínil košík na chleba.

Naklonila se dopředu a četla: *Zase přichází podzim a první sníh. Mé rozhodnutí je jen moje. Tak jako pokaždé. Došel jsem k tomu. Mrzí mě, že jsem možná úplně vždycky nejednal správně. Mám poslední přání: Neporázejte ten starý javor, nechte ho, dokud sám nepadne.*

Vysadil ho můj dědeček. Není hezké se pověsit právě na něm, ale jinak to nejde. Dožil jsem.

Dopis byl podepsán *Petrus Blomgren*.

„Proč dopis ležel právě tam, a ne na stole?“ uvažoval Haver.

„Vidíš ten list, co se zachytil v okně? Je to jako pozdrav od javoru,“ napadlo Ann.

Zlatý list se přichytil v dělených tabulkách okna. Tmavé řapíky vypadaly jako otevřená dlaň. List se hýbal ve větru, několikrát neslyšně uhodil do skla a pak se zvedl a spojil s tisíci dalších listů, které vířily nad dvorem.

Haver se na ni podíval.

„Je to zvláštní. Sám chtěl zemřít, ale přál si, aby strom žil dál,“ zamyslela se.

„Mohl tušit, že na něho čeká vrah?“

Ann zavrtěla hlavou. „To by snad nenapsal právě takový dopis.“

„Sousedka, která nám zavolala, říkala, že Blomgren žije sám a že to tak bylo vždycky.“

„Kde je teď?“

„Doma,“ odpověděl Haver a pokývl směrem ke stavení, jež vykukovalo asi o sto metrů dál. „Bea s ní právě mluví.“

„Viděla někoho?“

„Ne. Přišlo jí divné, že jsou otevřená vrátka. On zřejmě dbal o to, aby byla vždycky zavřená. Hned jí bylo jasné, že něco není v pořádku.“

„Člověk s pevnými zásadami.“

„Pořádkumilovný,“ dodal Haver.

„Který ale nedokázal dát do pořádku vlastní život,“ poznamenala Ann a šla k oknu.

„Jak starý může ten strom být?“

„Jistě aspoň sto let,“ řekl Haver, maličko netrpělivý,

že Ann odbíhá od vyšetřování. I když bylo jasné, že nebylo proč spěchat. Pro Blomgrena to už nebylo důležité.

„Mohla to být loupežná vražda?“ řekla rychle Ann. „Nepatřil mezi takové, co mají šuple plné peněz?“

„V takovém případě by vrah dobře věděl, kde má hledat,“ soudil Haver. „Technici povídali, že s ničím nebylo hnuto.“

„Věděl, že Blomgren půjde do chléva? Je to přece chlév, ne?“

Haver přikývl.

„Nebo se tam schoval a byl překvapen, když Blomgren přišel s provazem?“

„Zeptáme se sousedky. Zdá se, že má přehled.“

Oba věděli, že na výslechy sousedek je nejlepší právě Beatrice Anderssonová. Jestli v něčem byla výjimečně schopná, tak právě v povídání se staršími ženami.

„Kdo bude dědit?“

Otázka Sammyho Nilssona narušila klid, který v kuchyni panoval. Přišel tak tiše, že si ho ani Haver, ani Ann Lindellová nevšimli.

Haver mu neodpověděl, ale trochu nečitelně na něho pohlédl.

„Vyrušil jsem vás?“ zeptal se Sammy.

„Vůbec ne,“ odpověděla Ann.

„Doufejme, že se objeví nějaký zavšivený zoufalý synovec,“ pokračoval Sammy. Ann se usmála.

„Podívej se za košík na chleba,“ poradila.

Sammy šel ke skříňce a mumlavě přečetl dopis.

„Zatraceně!“

Náraz větru podtrhl jeho slova. Všechny oči se obrátily k oknu. Venku vířilo listí a padalo k zemi. Ann napadlo, že se javor rozhodl shodit všechno listí právě dnes.

„Myslitel,“ poznamenal Sammy Nilsson.

„Uvažuješ, kudy se jeho myšlenky ubíraly včera večer?“ nadhodil Haver.

„To už nikdy nezjistíme,“ hádal Sammy a přečetl si dopis znovu.

Ann zamířila do pokojíku vedle kuchyně. Kdyby měla hádat, jak to tam bude vypadat, dostala by devět bodů z deseti. Stála tam staromódní pohovka s lesklým přehozem rudé barvy, pocházející jistě aspoň z třicátých let, křeslo stejného stylu, televize na stolečku s mramorovou deskou, dvě židle u malého stolu a polička s knihami. Na malém stolku u pohovky ležel televizní ovladač.

Pokoj postrádal cokoli překvapujícího, přesto působil velice osobně. Ann měla pocit intimity, snad protože věděla, že muž zde trávil své osamělé večery. Jistě seděl v křesle, které bylo patřičně sešlé, s poškrábanými opěrkami na ruce.

Popošla ke knihovničce, v níž převažovala starší literatura. Některé z nich znala z domova svých rodičů. Na knihách ležela vrstvička prachu. Jistě se jich už hodně dlouho nikdo nedotkl. Na levé straně police byla uzavřená skříňka s klíčem v zámku. Pomocí tužky ji otevřela. Na dvou přihrádkách leželo fotoalbum a knížka označená jako *Upplandský svaz chovatelů koní*.

Všechno vypadalo netknutě. Pokud skutečně šlo o loupežnou vraždu, musel se pachatel pohybovat nesmírně opatrně.

„Měl by se na to podívat Allan,“ řekla směrem ke kuchyni a znovu se rozhlížela, ale nic zvláštního už nikde neviděla.

„Bude tu za chvíli,“ potvrdil Sammy Nilsson.

Haver už v kuchyni nebyl. Nilsson hleděl z okna. Ann se na něho dívala zezadu a všimla si, jak mu na temeni prořídly vlasy. Vypadal neobyčejně zamyšleně. Měkké ranní světlo ozařovalo část jeho obličeje a Ann zalitova-

la, že nemá kameru. Znenadání k němu pocítila velkou náklonnost.

„Jak se ti zdá ten nový, Morgansson?“

„Myslím si, že bude dobrý,“ mínila Ann.

Charles Morgansson už byl na technickém oddělení několik týdnů. Přišel z Umeå, kde několik let pracoval. Eskil Ryde, šéf technického, ho potřeboval do své stáje a seveřan zatím s nikým moc nemluvil. Jeho mlčenlivost někomu vadila, u jiných budila zvědavost. Přesto se ale zdálo, že se nováček docela dobře aklimatizuje. Dnešní vražda byla jeho první na novém působišti v Uppsale.

„Nezaslechla jsi něco o tom, jaké plány má Eskil Ryde?“

„Ne,“ odušila Ann, přestože právě před několika dny s ním hovořila o jeho žádosti o předčasnou penzi. Rozhodně to ale nechtěla šířit dál.

„Dáme se do toho. Podíváš se do patra? Já to trochu obhlédnu kolem.“

Skoro dvě hodiny technici Jönsson a Mårtensson procházeli stavením a nyní byli připraveni uvolnit ho pro kriminálku. Ann bylo trochu nepříjemné zůstat v domě Petrusa Blomgrena. Nevěděla přesně proč, bylo to něco víc než sklíčenost, jež ji vždycky přepadala v domovech lidí, kteří se stali obětmi násilí. Snad jí pomůže trochu čerstvého vzduchu, usoudila a vyšla znovu na dvůr.

Teploměr ráno ukazoval minus pět stupňů, ale teď bylo hezky. Neobyčejně studené dny měla vystřídat teplá fronta a říjen měl končit optimálními teplotními podmínkami.

Obešla průčelí domu a dostala se do závětrí. Několik keřů černého rybízu se seschlými listy a hrozinky vysušených plodů jí připomněly minulost. Takhle to vypada-

lo vždycky, když přijela na venkov. Všechna zákoutí, kůlna na dřevo, hromada suchých větví, stará uschlá tráva ji přiváděly zpět do Gräsö. Ty vzpomínky byly jejím trestem, věděla, že s nimi musí žít. Každý si s sebou nese něco bolestného a tohle bylo její vlastní trápení.

Povzdechla si, okousala ze stopky zrnka suchého rybízu a rozhlížela se kolem sebe. Nebylo tu nic pozoruhodného. Jedna prastará jabloň, záhonek odkvetlých kytek u zdi domu a zrezavělý žebřík, zavěšený na štítu domu. Prohlédla si zblízka jeho uchycení, ale zřejmě s ním už dlouho nikdo nepohnul.

Za domem se zvedala obrovská hromada kamení. Velké balvany se o sebe opíraly, zakusovaly se do sebe, jako by spolu zápasily. Teď ale držely pohromadě, spojené věkem, pokryté mechem a pískem vyčerpaně ztuhly, těžce spočívaly jeden na druhém.

Petrus Blomgren vysadil jeden strom hned vedle kamenné haldy. Ann pohládila hladký kmen. Pod jeho korunou stála zapomenutá židle. Představila si, jak zde muž sedal ve stínu balvanů, podřimoval a přemýšlel o svém odhodlání, ke kterému dospěl ve své osamělosti. Přece napsal, že se vždycky rozhoduje sám.

Jaký mohl mít někdo motiv k tomu, aby zavraždil starého muže? Ann se hluboce nadechla a vytáhla notýsek. Trochu se za něj styděla. Během léta přečetla detektivku, jedinou po mnoha letech, a hlavní postava si zapisovala všechno možné. Říkala si tehdy, že je to směšné, ale nakonec musela připustit, že i jí by se zápisník mohl hodit. Při příští příležitosti si jeden pořídila a investovala do něj třicet dva korun. Teď ho nosila stále s sebou a pomyslela si, že udělala dobře, když si ho koupila. Třeba si to jen namlouvala, ale v žádném případě neměla paměť horší se zápisníkem než bez něj.

O svém novém pomocníku se zmínila před Ottosso-

nem. Rozesmál se, možná spíš tomu, jak se tvářila, ale nabídl jí, že jí nechá výdaj proplatit.

Na prázdnou stránku napsala „motiv“ a sama pro sebe se usmála. Zapsala si pak výčet myslitelných ekonomických motivů, přeskočila žárlivost, ale zmínila neshody mezi sousedy, loupež, která se nepovedla, a nakonec náhodu.

Byla dost zkušená na to, aby věděla, kolik zločinů či násilných trestných činů se stane kvůli zcela náhodným okolnostem.

Na venkovské cestě zaslechla auto a vytušila, že přijíždí Allan Fredriksson. Tohle vyšetřování se mu jistě bude líbit, napadlo ji. Měl rád venkovský vzduch.

Kdo tedy byl Petrus Blomgren? Jak žil? Zatočila kolem dalšího rohu. Z chléva číšel klid, ale také samota a opuštěnost. Tím spíše na konci října. V květnu jistě všechno vypadalo jinak, optimističtěji. Teď se příroda připravovala k odpočinku, listí se hromadilo kolem balvanů a křovin. Zastavila se a hleděla na rostliny, které dům obklopovaly. Vítr se utiřil, všude byl klid. V duchu viděla pohřební věnce z jehličnatých větví. Hodiny, které odbily soudný den.

Nepoddávej se tomu, musela se sama napomenout. Na nic deprimujícího není čas.

Potřebovala si udělat obrázek o životě Petrus Blomgrena, aby mohla pochopit, proč zemřel. Dopis na rozloučenou byl podzimní vzkaz od někoho, kdo už přestal doufat. Ironií osudu si život vzít nestačil.

Přešla dvorem napříč, současně do vrátek vstupoval její kolega Fredriksson.

„Muž, necelých sedmdesát, žijící sám, žádný záznam u policie, zabit ranou do hlavy ve chlévě, bez známek loupeže,“ shrnula.

„Krásné místo,“ konstatoval Fredriksson. „Viděla jsi ten javor?“

„Ne, toho jsem si nevšimla,“ usmála se na něho.

„Strašně moc listí. Když jsem byl malý, tak děti ne-směly skákat do hromady listí, protože by si prý mohly ublížit.“

2.

Dorotea Svahnová se zvedla a chvíli se dívala z okna, než znovu klesla na židli u stolu.

„Myslela jsem –“ ozvala se, ale větu nedokončila.

„Ano?“

„Zdálo se mi, že tam jde jeden známý.“

Žena mluvila v krátkých větách, slova vyrážela, těžce se nadechovala a zdálo se, že ji každé slovo tak zmáhá, až se Beatrice Anderssonová nevědomky nakláněla přes stůl, aby jí pomohla.

„S Petrusem jsme vycházeli dobře, já jsem vdova.“

Hleděla na své spojené ruce. Na stěně za ní tikaly hodiny.

„Už mnoho let,“ dodala a pohlédla na Beatrici. „Vy jste vdaná?“

Přikývla.

„To je dobře.“

„Jak dlouho tu bydlíte?“

„V této chalupě jsem se narodila.“

V jejím tónu Beatrice zaslechla náznak vzdorovitosti, jako by nebylo správné se někde narodit a celý život tam prožít.

„Je to tu krásné,“ poznamenala.

„Jenže jsem tu už zůstala sama,“ povzdechla si žena.

„Můžete mi trochu povyprávět o Petrusovi?“

„Byl...“ Dorotea Svahnová hledala správný výraz. „Byl na sebe hodně přísný. Nic si nedovolil. Všechno muselo být jako dřív. Před lety pracoval jako truhlář, i ve městě. Měl hodně práce a dařilo se mu dobře. Ale to je už dávno. V posledních letech byl nejvíc doma. Vídala jsem ho sedět na židli před domem. Filozofoval.“

„O čem přemýšlel?“

Žena se poprvé usmála.

„O maličkostech. Nebylo to nic světoborného, žádné velké myšlenky. Třeba o veverce, která zmizela, nebo o tom, že musí uklidit dřevo. Také hodně chodil na houby. Sbíral borůvky a brusinky, nanosil jich vždycky hodně. Zavařovala jsem je. Já mám špatné nohy. Do lesa už nechodím.“

„Měl z něčeho obavy?“

„Co tím myslíte?“

„Nezmínil se o ničem? Neměl s nikým spor? S někým nevycházel?“

„Je to možné... ale o ničem se nezmínil.“

„Měl děti?“

Dorotea odmítavě vrtěla hlavou.

„Žádné děti,“ odpověděla nezvučně.

„Známé?“ zeptala se Beatrice, i když odpověď znala předem.

„Ne. Snad dříve. Býval ve spolku a někdy chodil lovit. V tu dobu asi nějaké známé měl.“

Dorotea se znovu zahleděla do okna. Na parapetu dosud naplno kvetly pelargonie.

„Před lety sem zajížděl knihovní autobus,“ pokračovala žena. „Půjčoval si hodně knížek, já ostatně také. Dokud Kindblomovi měli doma děti, bylo tu trochu živěji.“

Zahýbala jazykem a Beatrice pochopila, že si rovná protézu.

„Nevzpomenete si, jestli v poslední době neměl nějakou neobvyklou návštěvu?“

„Jako třeba jestli mu na dvorku nepřistáli Marřani?“

Beatrice rozesmála nečekaná replika a v Doroteiných očích zahlédla nezbednou jiskřičku.

„Ne, nemíval návštěvy. Občas se zastaví listonoř. A také Arne, ale to bylo čím dál řidčeji.“

„Kdo je Arne?“

„Arne Wiikman. Je to starý Petrusův kamarád. Jejich otcové spolu pracovali na pile. Arne pak jednoho dne zmizel.“

„Ano? A kdy to bylo?“

„To je také taková historka. Zdědil po otci jeho náladovost. Pořád na něco a někomu nadával.“

Dorotea se při této vzpomínce usmála a zdálo se, že se teď cítí lépe. Dýchání už jí nepůsobilo takové potíže.

„Byl to komunista. Ale to věděli všichni. I tak byl dobrý. Velký pracant.“

„To mluvíte o Arneho otci?“

„Jmenoval se Nils. Petrusův otec byl Karl-Erik. Petrus v mládí také pracoval na pile. I Arne, než zmizel.“

„Kdy to bylo?“

„Asi v polovině padesátých let.“

„Vrátil se sem?“

„Ano, je to tak deset let. Koupil starý Lindvallův dům a opravil ho.“

„A Arne a Petrus se stýkali?“

„Ano, přestože byli tak odlišní. Petrus byl klidný a Arne vznětlivý.“

„Bydlí tu ještě?“

„To ano.“

„Nenapadá vás, kdo by chtěl připravit Petrusa o život?“

„Vůbec ne. Neublížil by ani mouše. S nikým se nehádal.“

„Jak na tom byl finančně?“

„Vycházel. Měl svou penzi. Byl spořivý.“

„Měl doma hodně peněz?“

„Jako jestli mu je někdo chtěl vzít? To si vůbec nemyslím.“

„Nebudete se teď bát?“

Dorotea Svahnová si těžce povzdechla. „Bojím se stárí. Až nebudu moct chodit, co bude pak? Bojím se ticha. Bude to –“

Zahleděla se do stolu.

„Je velká škoda, že tak hodný muž musel takhle skončit.“

Doroteiny oči se zalily slzami. Beatrice položila dlaň na její ruku a žena k ní vzhledla.

„Je to divné, že se musí stát něco hrozného, aby tu bylo trochu živo,“ řekla.

„A co váš syn, kde ten bydlí?“

„Ve městě. Ale on hodně cestuje. Někdy i do ciziny.“

„Kdy tu byl naposledy?“

„To je už dost dávno.“

„Jakou má práci?“

„Upřímně řečeno, ani to moc nevím. Něco s lékařskými přístroji. Alespoň dříve to tak bylo.“

„Je ženatý?“

„Rozvedený. Mona-Lisa, jeho žena... prostě ji to přestalo bavit.“

„Máte nějaká vnoučata?“

Žena zavrtěla hlavou. „Ona později nějaké dítě měla. Až potom, za hodně let. Myslím si, že se jí daří dobře.“

„Měla jste ji ráda?“

„Nic proti ní nemám.“

„Ale vrátíme se k Petrusovi. Kdy chodíval spát?“

„Po zprávách v devět hodin. Když dávali nějaký hezký film, tak seděl déle. Rád se díval.“

„Včera jste ho viděla?“

„Nemluvili jsme spolu, nezahlédla jsem ho jako obvykle. Vždycky k večeru si nosil dřevo. Když ještě měl kočku... no však víte. Měl ji moc rád. Byla černá s bílými packami. Někam se ztratila.“

„Včera jste ho viděla jít pro dřevo?“

„Ne, myslím, že ne. Nejspíš jsem seděla u stolu s křížovkou,“ pravila zamyšleně. „A pak jsem si psala seznam. Petrus nakupoval i pro mě. Něco člověk přece ještě potřebuje.“

Beatrice přikývla a zadívala se na ženu. „Jste první Dorotea, kterou jsem poznala.“

„Skutečně? Není to žádné krásné jméno, ale člověk si zvykne. Nelíbilo se mi, když mi říkali Dorra. Ale to je už hodně dávno.“

„Nezdálo se vám divné, když jste Petrusa navečer nezahlédla?“

„Vlastně ani ne. Viděla jsem, že svítí. Až ráno, když jsem vstávala a u něho se pořád svítilo, všimla jsem si otevřených vrátek. Napřed mě napadlo, jestli si nezavolal sanitku. Petrus je vždycky zavíral. A potom také dveře do chléva, i ty byly otevřené.“

„Vstávala jste hodně brzy, že?“

„To tím větrem,“ vysvětlila Dorotea.

„Včera večer jste u něho žádné auto neviděla?“

„Ne, toho bych si určitě všimla,“ potvrdila žena.

Beatrice pohlédla do svých poznámek. Pár popsaných řádků, několik jmen, nic víc. Právě když se rozhodovala, že rozhovor ukončí, pípl mobil. Viděla, že volá Ann, tak rychle hovor přijala. Potom beze slova mobil vypnula.

Dorotea ji zvědavě pozorovala.

„Dozvěděla jsem se, že Petrus napsal dopis na rozloučenou.“

„Dopis na rozloučenou? Co tím myslíte?“

„Zamýšlel si vzít život.“

Žena na ni chvíli zírala, než namítla: „To není možné. Petrus by něco takového nikdy neudělal.“

„Moji kolegové jsou přesvědčeni, že ten dopis napsal sám,“ řekla Beatrice. „Je mi to moc líto...“

„Vy chcete říct, že...?“

„... že se Petrus rozhodl vzít si život, opravdu to tak vypadá.“

„Chudák! Kdyby mě něco takového napadlo...“

„Nic jste netušila?“

„Vůbec. Byl občas trochu smutný, ale nikdy tak moc!“

„Je mi to opravdu moc líto,“ opakovala Beatrice a Dorotea na ní poznala, že svá slova myslí vážně.

Po několika dalších minutách se Beatrice Anderssonová rozloučila. U vrátek se zastavila a zamávala. Byla si jistá, že se za ní Dorotea dívá, i když ji v okně neviděla.

Je to zvláštní, říkala si, v jejích očích bylo lepší, že někdo jejího souseda zavraždil, než že si chtěl sám život vzít. Kromě tragického faktu, že byl Petrus Blomgren mrtev, padla na její ramena další tíha: že byl příliš unaven na to, aby chtěl ještě žít, a že nevyhledal její pomoc.

Na dvoře stáli Ann Lindellová, Nilsson, Haver a Beatrice. Hlasy techniků z chlěva naznačovaly, že tam už brzy budou hotovi. Při práci bývali potichu.

„To je zvláštní, jak se prostředí mění podle toho, co se tam stalo.“

Nebyl to žádný senzační objev, s čím Ann přišla, a jediný Haver něco zamumlal na odpověď. Ostatní se rozhlíželi po okolí. Beatrice pohlédla k Doroteině stavení. Nyní doma nejspíš poklízela nebo zůstala sedět u stolu. Byla by si přála, aby jí mohla věnovat více času.

„Jo,“ řekl nečekaně živě Sammy Nilsson. „Teď se to

tu stalo místem vraždy. Dlouho se bude mluvit o tom, že v tomto domě byl Blomgren zavražděn. Lidi budou chodit kolem, nahlížet a ukazovat.“

„Kolem moc lidí nechodí,“ poznamenala Beatrice.

Ke skupině přistoupil Allan Fredriksson. „Je to nádherné místo. Všimli jste si zdejšího biotopu? Je tu všechno: jehličnatý les, listnaté křoviny, otevřené louky a pole, suché pahorky i malá mokřina.“

Ann se pro sebe usmála.

Fredriksson ukazoval přes cestu, kde velký příkop vedl k bažině. Zelený mech zářil v dopoledním slunci. Kopečky ostřice podobné malým bábovkám i vysoký rákos se pohybovaly ve větru.

„Napadlo mě, jestli se Blomgren nezajímal o ptáky.“

„Měl málo přátel,“ ozvala se Beatrice, „a zdá se, že nebyl nijak bohatý, větší úspory nebo cenné předměty asi neměl.“

„To jediné, co jsem našel, byl dopis ze spořitelny,“ připojil Fredriksson. „Nemá ani jedinou vkladní knížku nebo výběry z konta, ale třeba někam schoval doklad. Musíme to tu obrátit celé naruby.“

Technici ani kriminalisté nenašli žádnou známku vloupání nebo toho, že by tam někdo něco hledal. V domku ve Vilsne nebylo naprosto nic neobvyklého, kromě toho, že jeho obyvatel byl zavražděn.

„Ptal ses v bance, Allane?“ zeptala se Ann.

Zalétla očima ke chlévu k novému technikovi, který pečlivě ukládal své vybavení.

Dorotea Svahnová otevřela venkovní dveře, od nichž se odrazil záblesk slunce až za kopeček, kde stáli policisté, a zmizel v houští z jív a olší. Stará žena hleděla k sousednímu dvoru, namáhavě vyšla z předsíně a opatrně za sebou zavřela.

Zastavila se, v jedné ruce svírala hůl a druhou se při-

držovala železného zábradlí. Opatrně sestoupila po schůdcích a pomalu se blížila k policistům. Zdálo se, že jedna noha ji moc neposlouchá.

Měla na sobě šedivý kabát a tmavý klobouk. Beatrice si domyslela, že to asi nebylo oblečení pro všední den.

„Chce jít sem? Asi by potřebovala pomoc,“ usoudil Haver a pokročil k vrátkům.

Nepohybovala se rychle, ale zřejmě přišla na techniku, s jakou kompenzovala chromou nohu.

Ke stavení příjíždělo auto. Napřed byl slyšet jen slabý hukot za lesíkem, který ohraničoval Blomgrenův pozemek, a zdálo se, že Dorotea si stále hlasitějšího zvuku ještě nevšimla. Když byla v půli cesty, vynořilo se ze zatáčky policejní auto se soudním lékařem a Fridhem za volantem. Žena se zastavila a zvedla hůl nad hlavu.

Ola Haver k ní udělal další krok, ale pak se zastavil. V paměti se mu vynořil pasák ovcí, kterého kdysi s Rebeckou potkali v Řecku. Převáděl své ovečky přes cestu. Jako vlněný perlový náhrdelník se trpělivě sunuly z jedné strany na druhou a občas některá neklidně zabečela. Beran šel vpředu a stádo se drželo pohromadě jako nekončící proud. Ovčák pozvedl pasteveckou hůl, aby zadržel auta. Sebevědomě něco vykládal, i když mu nikdo nerozuměl, a pohled upíral někam nad čekající vozy. Nebralo to konce a kdosi netrpělivě zatroubil, ale pasák hůl zvedl ještě o několik centimetrů výše a nepřetržitě mluvil. Haver tehdy vystoupil z auta a pozoroval to.

Stejný pocit měl teď, když stará žena mávla holí před Fridhovým autem. Mumlala také něco? Připadalo mu, že se její rty pohybovaly, ale nic nezaslechl.

Fridh zastavil a žena pokračovala k Blomgrenovým vratům. Na okamžik zaváhala, jestli se má dát tudy, ale pak vstoupila na dvůr. Beatrice jí šla naproti.

Dorotea Svahnová lapala po dechu. „Chci vidět Petru-se,“ vyhrkla napjatým hlasem.

Fridh přijížděl, tak Beatrice vzala ženu kolem ramen a odváděla ji o kousek dál, aby mohl vjet do vrat.

„Nevypadá hezky,“ snažila se ženu odradit.

„Já to chápu,“ kývla Dorotea.

„Jistě ho budete moct vidět, až bude připraven k pohřbu.“

„Chci se s ním rozloučit. Tady,“ stála si žena na svém. Kolem ní se vznášel slabý pach naftalínových kuliček.

„Dobře, půjdu s vámi,“ navrhla Beatrice a vedla ženu ke dveřím chléva. Charles Morgansson už měl všechno sbaleno a uhnul, aby mohly vejít. Pokývl na Beatrice, která to brala jako povolení ke vstupu.

„Myslím si, že hned první rána ho zbavila vědomí,“ poznamenala. Cítila, jak se Doroteino hubené tělo napjalo. Uvolnila se z jejího sevření, opřela se o hůl a před tělem zavražděného klesla na kolena. Něco mumlala a položila ruku na jeho rameno. Beatrice byla moc ráda, že ho žena za svítání nešla sama hledat, ale zavolala na policii a požádala o pomoc.

„Byl to můj nejlepší přítel,“ řekla.

Beatrice k ženě přidřepla, aby ji lépe slyšela.

„Můj jediný přítel. Byli jsme tu spolu, co pamatuju.“

Doroteina dlaň pohládila pletený pulovr. Zdálo se, že nevidí černající krev v ráně na zadní straně hlavy.

„Milý hodný Petrusi, odešel jsi přede mnou. To já jsem mohla –“

Hlas jí vypověděl službu. Vyhublá ruka se uklidnila, sevřela svetr, jako by mu ho chtěla stáhnout dolů přes nohy.

„Teď na podzim nasbíral hodně brusinek. Víc než obvykle. Budou ti stačit, řekl mi. Jako by to už věděl.“

Opřela se o hůl a pomalu se postavila.

„Když je člověk tak starý jako já, vidí, jak všechno se vším souvisí. Petrus říkával, že člověk si na život musí nejdřív zvyknout. Že by měl být nejdřív starý a pak pomalu mládnout. Že by ho měly opouštět všechny neduhy, ale že by si měl zachovat moudrost.“

„To by nebylo špatné,“ souhlasila Beatrice.

Žena si ztěžka povzdechla.

„Tady míval deset krav. Možná dvanáct. Potom pole prodal.“

„Dostal dobře zapláceno?“

„Myslím, že slušně. Rozhodně netrpěl žádnou nouzí.“

„Zdá se, že žil hodně skromně,“ mínila Beatrice. Vzala ženu kolem ramen a vyváděla ji ven.

„Byli jsme tak vychovaní.“

„Nevíte, kam si mohl Petrus schovávat důležité papíry?“

Dorotea zavrtěla hlavou. „O tom nic nevím.“

Kvarteto policistů dosud stálo na dvoře. Beatrice měla pocit, jako by s Doroteou vycházely po pohřbu z kostela.

Fridh dosud seděl v autě. Chtěl tam počkat, dokud stará žena neodejde.

„Pomodlíte se se mnou?“ navrhla Dorotea. „Jen krátce.“

Beatrice spojila ruce a Dorotea zamumlala několik slov. Chvíli stála nehnutě, pak teprve otevřela oči.

„Byl to velký muž. Měl dobré srdce. Ať odpočívá v pokoji.“

3.

Měla ho vůbec někdy ráda? Tu otázku si kladla stále častěji. Někdy snad. Třeba když jednou zakopl na ulici, upadl a odřel si obličej, tenkrát ho přinejmenším aspoň litovala. On tehdy tvrdil, že klopýtl, ale Laura si myslela, že se stalo něco jiného, protože měl podrápané tváře i čelo.

Rány mu ošetřila se smíšenými pocity: pohrdala jeho nářkem nad dezinfekcí, současně však k němu cítila lítost pro jeho bezmocnost. Vyhublé nohy svěšené přes okraj postele, řídnoucí vlasy, ruce, které si k tělu přitahovaly špinavou deku.

Jindy ho ze srdce nenáviděla. Když byla doma a on přišel do její blízkosti, musela odejít. Třeba na zahradu nebo dokonce do města, aby ho něčím rovnou nezabila. Její nenávisť byla nepopsatelná a tak sžíravá, až měla pocit, že ji fyzicky deformuje. Často trvalo několik dní, než se zase trochu uklidnila a mohla s otcem normálně mluvit.

No jo, ty jsi prostě taková, podobnými slovy komentoval její nálady, aniž by se zamyslel, co je v ní budí.

Kdysi mívali uklizeno, teď bylo všechno jen špinavé. Knihy, poznámky a papíry ležely v hromadách po zemi. Lauře někdy připadalo, že se pod ní pohupuje podlaha. Dávno se přestala snažit udržovat pořádek, ten nespadal do otcova vidění světa a Laura ve zmatku vyrůstala.

V domě něco divně páchlo a teprve teď, měsíc po otcově zmizení, objevila, co to je. Myslívala si, že zápach

vychází z hromad otcova oblečení, poházeného po zemi, a zazlívala mu, že neudrží čistotu. Když se pak probírala jeho věcmi, musela jít i do ložnice, čemuž se už řadu let vyhýbala. Tam už od jejího dětství stála lampa koupená koncem padesátých let v Německu, tehdy moderní, dnes žádaná věc na bleších trzích. Když stála poblíž, cítila, že zapáchají špinavé cáry plastu, které tvořily stínidlo lampy a pálily se pod horkou žárovkou. On ji nechával rozsvícenou i v noci. Laura ho podezřívala, že při světle usínal v křesle i večer, ponořený do nějakého problému s Petrarcou nebo s šachovou partií.

Chtěla ji okamžitě vyhodit, ale kupodivu k tomu dosud nedošlo. Když nespí, pach pomalu mizel.

V jeho ložnici zatím na nic nesahala a dokonce i jeho brýle na čtení dosud ležely na nočním stolku. Byl tam i nějaký spis z Humboldtovy univerzity v Berlíně, pojednávající o novém portrétu Petrarcovy Laury, nedávno nalezeném, pokud ji obraz skutečně představoval.

Lauru pojmenovali podle této ženy ze 14. století, která se stala literárním pojmem a objektem zkoumání. Sama se mnohokrát jen jako pojem cítila. V dospívání si byla občas nejistá, jestli skutečně žije, jestli je opravdu tady a teď. Čím byla pro otce? Štípala se, aby si způsobila bolest, plakala a cítila své mokré tváře, ale dokazovalo to snad její skutečnou existenci?

Byla přesvědčená, že ji otec vidí jen jako neskutečný stín z minulosti, bez opravdových lidských vlastností. Ne jako dceru, kterou by miloval, ale jako znovu narozenou literární postavu. A přesto žila, ráno vstávala, chodila do školy a domů, vyrůstala. Když dostala první menstruaci, hned to šla sdělit otci. Jejím prvním pocitem byl stud, ale pak jen řekla – Musím si koupit vložky, taťku. Případalo jí, že jejími ústy mluví neznámý hlas.

Položil na stůl příbor a hleděl na ni těžko rozluštitel-

ným pohledem. Laura cítila, že otce nějakým způsobem urazila. Málokdy mu říkala tatínku, přál si, aby ho oslovovala jménem. Po chvíli mlčení dojedl. Pochopila, že jeho pohled na svět dostal trhlinu. Nelíbilo se mu to.

Kdo to převezme po mně? občas naříkal se směsicí pýchy a zoufalství, která pro něho byla s lety stále charakterističtější.

Jeho vědecký přínos byl nesporný. Ale patrně ti, co ho už i dříve zpochybňovali, teď po pětatřiceti letech od zveřejnění jeho bádání neviděli žádný důvod k tomu, aby o jeho práci začali polemizovat. Snad kdysi mohla mít význam, ale teď už stál starý muž jen na okraji všech debat. Přispěl si k tomu hodně sám. Jako boxer, který používá víc hrubé síly než techniky, se v akademickém světě prodíral nahoru. Na začátku byl úspěšný, což bylo zčásti i tím, že své protivníky dokázal unavit množstvím dat, předkládaných v dlouhých, na pohled nesouvisajících tirádách. Ale čím víc plynul čas, tím víc byl pokládán za podivného patrona, který uvízl v zastaralém myšlení.

I když pořád ještě byli jedinci, kteří se nechali svést jeho slovy, především když recitoval některý z Petrarcových cituplných sonetů. Dělal to s takovým nadšením a tak perfektní italštinou, že slova plynula vlastní silou v ezoterickém rýmu, kde nebyly myslitelné žádné pochybnosti.

Byl to génius? Nebo vzdělaný blázen? Či snad obojí? Nikdy nevyučoval.

Jsem důsledně přehlížen, říkával. Ve Florencii a Paříži si vážili mé velikosti, ale v této venkovské díře se oceňuje průměrnost. Tady sedí nahoře hloupí kariéristi z říše liliputánů, zatímco giganti se musí plazit v předsalí. Prohrabal hromady svých papírů, našel dopisy od ko-

legů z celého světa, znovu je otevřel a mával jimi své dceři před nose.

Tady, tady jsou svědectví, která posílají slabomyslné žvásty tam, kam patří.

Zvyšoval hlas a nutil dceru studovat ty dopisy, ukazoval podpisy a vypravoval, že pisatel patří mezi nejlepší světové znalce italské renesanční poezie.

Je to vědec, to musím zdůraznit, není to jen tak něčí bezvýznamný názor.

Hlas dál zvyšoval. Až po chvíli mu klesly paže a trochu vycouval, zamířil do svého pokoje. Jednou po podobném výstupu se vydala za ním a ve dveřích ho zezadu pozorovala. Pustil dopis na zem a sám se položil vedle postele.

Laura znala i jeho jinou stránku, vlastnost, která zřídka vyšla najevo ve veřejné debatě. Oblibu krátkých slov. Byl doslova opilý krátkými větami, několika tápajícími písmeny na listě papíru, spontánním výrazem autorova citového života. Někdy to bylo dojemné, někdy unavující, když ji otec k sobě volal a četl jí téměř chvějícím se hlasem pár veršů, části sonetů, které často vypovídaly o lásce.

*Tempo non mi pareo da far riparo
Contra colpi d'Amor: però m'andai
Secur senza sospetto. Onde i miei guai
Nel commune dolor s'incominciario*

Nádherné, že? Životné a plné výrazu, říkával poté, co slova nechával zaznít. Laura nic říkat nemusela, jen poslouchat. Otec potřeboval publikum. Publikum, které nebude polemizovat o textu. Jen bez dechu naslouchat. Naslouchat slovům, jež opíjí, mění, dávají životu smysl.

Sonety jsou mocnější, najednou vykřikl a vybuchl v smích, když viděl její překvapený, někdy i vyděšený výraz. Kdyby se tak dokázal smát častěji! Alice, její matka, tvrdila, že otec bere život příliš vážně. Byl expertem na slova lásky, ale sám neschopen citu a něžnosti, uvězněn ve světě, kde krásná slova neměla žádnou skutečnou sílu.

Laura si brzy povšimla napětí v období mezi smíchem a mlčením. Někdy si matka zazpívala, ale vždycky hned ztichla, když se přiblížil otec. Jako by bylo špatné vyjádřit radost z něčeho tak triviálního, jako je krásný den nebo vůně růží, nebo že samotný pohyb může přinést potěšení ze života, a ne být jen způsobem, jak se přemístit od psacího stolu do jídelny.

Lauřina matka pocházela z venkova a její domov ve Skyttorpu otec pokládal za něco méněcenného. Toto místo bylo synonymem jednoduchosti a slabosti. Strašně rád opravoval její venkovskou výslovnost, a když použila dialekt, vyrazil po ní jako jestřáb. Její slovní zásoba se ztenčovala, slova raději polykala a přestávala zpívat písně svého dětství.

Laura si pamatovala, jak matka jednou vybuchla, napadla otce pro dvojí morálku, protože miloval venkovskou mluvu Petrarcova Toskánska, ale ošklivil si její řeč.

On pak překvapeně naslouchal salvě stále hrubších výrazů, pak přešla do čistého nářečí a nakonec se dala do dunivého smíchu, který nebral konce.

Hysterko, nazval ji a ona ho udeřila přes ústa. Pak zmlkla a v přítomnosti manžela už nemluvila. O osmnáct měsíců později zemřela, bylo jí čtyřiačtyřicet let.

Současně s jeho chátráním a izolací, posměchem okolí i otevřenými urážkami stavěla Laura stále silnější ochrannou zeď kolem domu. Směšnou a ošklivou plastovou soupravu křesel umístila doprostřed zahrady jen

proto, aby pozlobila sousedy, kteří svůj trávník ošetřovali každý týden. Křesla svítla a bodala do očí estetického profesora a jeho manželku. Později Laura tuto skupinu ještě doplnila křiklavým slunečníkem s reklamou na pivo Budweiser.

Krmila holuby, aby znečišťovali okolí, na zahradě pouštěla hlasitou nesmyslnou hudbu, zatímco se sama zavřela doma a četla. O společné keře v živém plotě se odmítla starat.

Když si profesor stěžoval, nasadila drzý výraz. To na ně platilo, dobře to věděla. Drzost, neschopnost věcné diskuze, hrubost – s tím akademici, bydlící v jejím okolí, neuměli zacházet.

Demonstrovala špatný vkus, oblékala se ještě hůře než otec, zvala si hlučné známé, kteří se rozvalovali v bílých křesílkách a slavili dlouho do noci.

Otec nic z toho nevnímal. Do zahrady vkročil jen několikrát za rok a pak si dlouho stěžoval na její zmar, aniž by sám proti tomu cokoli udělal. Někdy se zmínil, že by si měli zjednat pomoc na prořezání starých stromů, ale nic dalšího se nikdy nestalo. Stromy plodily nekvalitní ovoce, které nebylo očesáno a na podzim hnilo na stromech i pod nimi.

Úpadek domu i zahrady dosahoval vrcholu. Proč tu vůbec dosud bydlela? Občas se jí na to někdo zeptal, ale nedovedla odpovědět. Vymýšlela si, že k tomu má finanční důvody, ale to pravda nebyla a všichni to věděli. Nebo že se musí starat o svého neschopného otce. To znělo trochu lépe, ale ani tak ne dost přesvědčivě. Občas tvrdila, že ten starý dům miluje, že by nedokázala bydlet v moderním bytě nebo řadovém domku. Její okolí potrávalo hlavou a představovalo si, že se bude čím dál víc podobat svému otci.

Seděla v kuchyni u stolu s pocitem osvobození, teprve nedávno poznaným. Měla zapnuté rádio. Švédsko při veřejném hlasování odmítlo euro a kuchyni plnily komentáře, které ji vůbec nezajímaly. Ona sama volit nešla.

Zahleděla se do okna, vypnula rádio a kuchyň náhle ztichla. Tmavozelená dvířka kuchyňských skříněk jako by se trochu pohnula a tiskla blíže k sobě. Dřez přeplněný špinavým nádobím hluboce oddechoval.

Na okamžik pocítila úzkost, jakési zachvění, ale to zase rychle přešlo. Cesta, kterou nastoupila, jí nenechala prostor pro žádné zaváhání. Cítila, že směr, jímž se její život začal ubírat, nebyl výsledkem vědomého rozhodnutí. Podvolila se síle posouvající ji teď nesmlouvavě kupředu, jen tam. Žádná minulost, žádné pohledy zpět, jen tiché opojení, tvrdé jako pazourek, které předčilo otcovo rozpoložení při předčítání krásných slov. Jeho euforie byla relativní a křehká. Byl slaboch. Ona je ale silná.

Slova, slova, slova bez konce.

Nestála o ně, umělá, lživá ujišťování, kterými se lidé obklopovali. Umlčela je a s nimi i faleš.

Laura cítila, že ovládá dva světy. Teď mohla vstoupit do skutečnosti bez úzkosti i očekávání. Na těle měla pancíř, od něhož se slova odrážela. Stala se nezranitelnou.

„Jsi v poslední době nějaká veselejší,“ poznamenala kolegyně v práci nad šálkem kávy. Bylo to dva týdny po otcově zmizení.

„Je to jediná možnost,“ odpověděla jí trochu záhadně.

Kolegyni to potěšilo, zdálo se, že vidí novou Lauru, kterou už nezatěžuje náročné spoluzítí s otcem, i když k té změně patrně došlo tragickým způsobem.

„Třeba bychom si někdy spolu mohly někam zajít?“ navrhla jí, ale Laura zavrtěla hlavou.

Kerstin skutečně patřila mezi ty milé, ale stála snad Laura o nějakou důvěrnici? Ne, ani ona by nemohla pochopit její pocit osvobození. Musí zůstat sama.

„Myslíš si, že by bylo vhodné jít se bavit, když byl můj otec možná zavražděn?“ řekla a odešla z jídelny.

4.

Vyšetřování v nejbližším okolí Blomgrenova stavení netrvalo dlouho. Sammy Nilsson a Beatrice Anderssonová, kteří to měli na starosti, konstatovali, že celkově šlo asi o dvacet usedlostí. Čtrnáct z nich bylo trvale obydleno, další sloužily jen k rekreaci.

Nikdo nic neviděl ani neslyšel. Dokonce ani žádné klepy se neobjevily, žádné nepodložené představy a spekulace, jen údiv nad tím, že něco tak strašného se může stát právě u nich, ve Vilsne, a že obětí se stal Petrus Blomgren. Sammy a Bea vyslyšali svědky a ani mezi řádky nezaznamenali sebemenší náznak kritiky. Blomgren byl oblíbený, snad přímo vážený. Sousedé oceňovali jeho klidný život, pracovitost i pomoc nejbližší sousedce Dorotee. Jeden z nich se zmínil o jeho lásce k přírodě, jiný obdivoval, jak Petrus – jako starý mládenec – byl čistotný a měl hezký domov. Manželé Kindblomovi vypravovali, jak kdysi jejich malé děti chodily za „strýcem Petrusem“, který pro ně vždycky míval nějakou sladkost. Ve čtvrtek dokonce podle švédské tradice dělával palačinky s domácí malinovou marmeládou.

„Matka Tereza z Jumkilu,“ shrnul to Sammy Nilsson a pohlédl na Beu, jestli to něčím nedoplní, ale ta jen souhlasně přikývla.

„Aha,“ komentoval to Ottosson a obrátil se k Ann Lindellové.

Ta se spolu s Fredrikssonem celý den probírala v papírech Petruse Blomgrena. Dohodli se, že referovat bude on, ale protože tu momentálně nebyl, Ottosson jí důrazně pokynul, aby začala sama.

„Dobře, jak chceš. Blomgren měl na kontě sedmdesát šest tisíc korun. S penězi moc nehýbal. Chodila mu tam jeho penze a on si každý měsíc několik tisíc vybral. Poslední výběr byl před šesti dny. Dva tisíce. V domě jsme našli necelých devět set korun v bankovkách.“

„Platební kartu neměl?“

„Ne, měl jen jedno konto, ale žádnou kartu.“

„Mohl by mít konto ještě někde jinde?“ uvažoval Sammy Nilsson.

„Úředník v bance si to nemyslí. Blomgren byl celý život věrný své Družstevní záložně. Mnoho let má trvalý příkaz na konto nadace Lékaři bez hranic. Posílal jim čtyři sta korun měsíčně. Tu částku nedávno zvýšil, původně to byly tři stovky.“

„Podivné,“ mínil Ola Haver. „Nějakou dětskou organizaci nebo misií bych čekal spíš, ale Lékaři bez hranic mi připadají dost neobvyklí.“

„Bankéře to také zajímalo, ale Blomgren mu to nijak nevysvětlil,“ dodal Fredriksson, který právě vstoupil do dveří. „Třeba viděl v televizi něco, co ho zaujalo.“

„V poslední době neměl žádné větší výběry?“

„Ne, jak jsem říkala,“ potvrdila Ann. „Všechno probíhalo jako obvykle a nedošlo k žádným nečekaným transakcím.“

„V bankovní schránce měl uloženou závěť,“ pokračoval Fredriksson. „Mluvil jsem s advokátem, který mu ji před třemi lety sepsal. Bylo to na Blomgrenovo přání. Přišel sám do advokátní kanceláře a měl s sebou vlast-

noručně napsaný návrh, který si chtěl nechat zkontrolovat. Šlo to rychle. Všechno jeho majetek připadne nadaci Lékaři bez hranic, kromě dvaceti tisíc pro nejbližší sousedku, Doroteu Svahnovou, a deseti tisíc na zvelební kostelíku v Jumkilu.“

„K čertu,“ zaklel Sammy.

„Je nepravděpodobné, že by na něho vrahy poslala nadace nebo farář,“ mínil Haver, „a Dorotea by stěží zabila mouchu.“

„To bylo od Petrusa moc hezké, myslím si, že Dorotea na tom není nijak skvěle,“ ozvala se Beatrice.

„Ale co ten kostel?“ brblal Sammy.

„Ne v Jumkilu, tady by se nic takového stát nemohlo,“ namítl Ottosson.

Padá poslední javorové listí, zamyslel se Fredriksson. Letos ho tam nikdo neshrabe. Jako obvykle se na chvíli ponořil do svých myšlenek. Kolegové na jeho krátké výpadky byli zvyklí a trpělivě čekali.

„Myslím si, že můžeme vyloučit ekonomický motiv,“ ujal se znovu slova Fredriksson. „Ale naproti tomu nelze vyloučit, že ho nějaký náhodný chodec napadl v naději, že získá peníze.“

„Jenomže v domě nebylo s ničím ani hnuto,“ připomněl Haver.

„Vrah se mohl vylekat,“ ukončil to lakonicky Fredriksson.

Dalších několik hodin ještě diskutovali o možných motivech a o tom, jak by vyšetřování mělo pokračovat. Tentokrát neobyčejně klidným tónem, až to vypadalo, že se všichni nakazili spořádaným a ostýchavým životem Petrusa Blomgrena.

Všechno byla jen rutina. Když Ann Lindellová začínala u policie, prožívala policejní práci velmi dramatic-

ky. Během let se ten pocit pomalu vytrácel. Byl to skutečně velký rozdíl. Její první šetření na oddělení násilných trestných činů na policii v Uppsale jí přinášelo veliké napětí, zaměstnávalo všechny její myšlenky ve dne i v noci. Mnohokrát se jí nepodařilo přejít do normálního civilního života. Dobře chápala, že to byl hlavní důvod, proč se s Edvardem navzájem odcizili, navzdory vzájemné lásce a touze. Teď už žil s jinou a ona se obrnila, aby trpkost a lítost neotravovaly její současný život.

Od jara o sobě neslyšeli. Před Svatodušními svátky mu zavolala v naději, že je ještě šance, aby začali znovu. Edvard už ale neměl zájem, poznala to z jeho hlasu. Celé léto se pak proklínala, litovala a nenáviděla život, jaký žije. Radost jí dělal jen syn Erik.

Podzim přinesl případ znásilnění a napadení. Nebylo v tom žádné napětí, pouze čistá rutina a dusící pocit lhostejnosti.

Teď byl říjen, měsíc, kdy vždycky cítila depresi. A nová vražda. Bez vzrušení, jen s lítostí. Před očima se jí vybavila Dorotea kulhající po venkovské cestě do kopec k Blomgrenovu domku, aby se s ním mohla rozloučit.

„Haló, volá tě Země,“ přerušil Ottosson její myšlenky.

„Promiň,“ rychle se omluvila a zastyděla za svou rozptýlenost.

„Chtěla bys sestavit nějaký podklad pro tisk?“

„Jistě. Proberu to s Lise-Lottou.“

„Tohle vyřešíme,“ řekl přesvědčivě Allan Fredriksson.

„Myslíš?“

„Určitě,“ za jejich zády bylo slyšet Sammyho Nilssona. Ann se k němu obrátila.

„Také si to myslíš?“

„Allan je hráč, ale já sám to odhaduji na dva týdny. Vsadíš se? O stovku.“

„Dobře,“ přijal Fredriksson, který v posledním roce vyhrál dost peněz v sázkách na koně.

Ann Lindellová opustila kolegy s pocitem osamělosti. Stále častěji cítila, že se vytrácí týmová spolupráce. Nevěděla, jestli to tak vidí jen ona sama, nebo jestli si i ostatní myslí něco podobného. Na ní to zanechávalo dokonce i fyzické následky. Bývalo jí horko, někdy se jí udělaly červené skvrny po obličejí, měnilo se vidění, až si připadala jako v uzavřené místnosti. Předměty a slova se sbíhaly do jediného bodu, v němž stála ona, Ann Lindellová, osamělá matka a vyšetřující policistka. Stěny tohoto prostoru jí přinášely bezpečí a současně i omezení.

Nejdříve ji napadlo, že je prostě jen nemocná. Teď už chápala, že její pocity souvisí s psychikou. Když mluvila, slyšela svá slova s ozvěnou a překvapovalo ji, že na ně reagovalo její okolí. Zůstala stát na místě v lehké nevolnosti, smutná a zpocená. V témže okamžiku chodbou spěchal kolega z pořádkové služby. Zastavil se s otázkou, jak pokračuje vyšetřování. Odpověděla mu, že to patrně bude hodně obtížné.

„Vy to ale zvládnete,“ oponoval s velkou důvěrou, „vždycky to tak nakonec dopadne.“

Usmál se na ni a odešel. Hleděla za ním s pocitem, že by si ráda ještě chvíli povídala. Byl jedním z žáků Munkeho, kterého Ann po všechny roky pokládala za hrubce, i když velice schopného, a nerada s ním pracovala. Potom jedno jaro museli společně vyšetřovat vraždu a jejich vzájemný pracovní respekt se vyvinul v opravdové přátelství. Před závěrem vyšetřování Munk zemřel na infarkt a Ann to prožívala, jako by zemřel její milovaný příbuzný.

Všechny tehdy překvapila, když promluvila v kostele při jeho pohřbu a zmínila se o malých souvislostech, které ukrývaly ty velké. Asi ji mnoho lidí nechápalo. Možná Berglund a jistě i Ottosson, který si ji tehdy vzal stranou a odpověděl jí, že hodlá opustit svou šéfovskou pozici na jejich oddělení.

„Jsou i jiné věci,“ řekl jí tehdy, a Ann vytušila, že za jeho řečmi o chatě v létě a v noučatech leží jak obava ze současného vývoje společnosti, tak i z vlastní smrti.

„Ann, jsi hodně citlivá, nenech se tím zlomit. To by bylo lepší, abys u sboru skončila,“ nabádal ji a ona by mu nejráději padla do náruče.

Sbor. Kdo dnes toto slovo vůbec používá? Zní to jako společenské bratrství. V dobrém i zlém byli všichni spojeni, muži jako byl Munke.

Občas obhroublí, někdy až příliš, často bývalí vojáci, většina se sympatiemi pro politický střed. Z nich vyrůstali skuteční policisté. Ann s Munkem málokdy souhlasila, když diskutovali o politice, ale zesnulý kolega se vyznačoval ryzostí, které si vysoce cenila.

Soudržnost už neexistovala. Nezáleželo na jedincích, všechno ovlivňoval spíše tlak zvenku. Ann uznávala, že bývalé homogenní skupiny mohly lépe fungovat ve staré společnosti, ne v současné době. Byla potřebná, stejně jako Beatrice, Haver či Sammy Nilsson. Myslívali si o sobě, že jsou mladí policisté s novým pohledem. Ale teď všichni postupně přicházeli do středního věku a za chvíli budou za veterány.

Pokračovala dál po chodbě, dosud cítila velkou horkost a tělo si žádalo její pozornost. Jsem snad nemocná? Polohlasně mumlala a zamířila k jídelně s pocitem, že jen hlasy ostatních ji znovu přivedou do reality. Samota na ni nepůsobila dobře.

V jídelně bylo jen pár lidí. Čtyři neobyčejně mohutní

pořádkoví policisté seděli spolu vzadu. Vypadali jako skupinka černých zvířat, nakloněni k sobě v úzkém kruhu, čekající na svou kořist.

Ann hleděla na toho, který právě něco vyprávěl. Gestikuloval, své povídání podtrhoval vzrušenými pohyby a zřejmě si byl vědom své momentální důležitosti. Všichni se pak dali do hurónského smíchu, který zaplnil celou místnost.

To nebylo to, po čem právě toužila. Ne teď. Sedla si do koutku za velkou zelenou rostlinu s šálkem kávy a zákuskem. Pohlédla na hodinky a zhluboka si povzddechla.

„Není to dobré?“ uslyšela za sebou.

Obrátila se.

„Je u tebe volno?“

Přikývla. Byl to Charles Morgansson z technického. Měl na tácku také kávu se zákuskem.

„Podívej se, jak jsme stejní,“ poznamenal, když si všiml jejího pohledu.

Působil velice světlým dojmem. Nebylo to jen barvou vlasů a bledou pletí, měl také zářivě bílé tričko do věčka a kolem krku úzký stříbrný řetízek.

„Jak to vypadá?“ zeptal se.

„Je to dost zamotané. U Blomgrena jsme nic zajímavého nenašli a nikdo jiný nic neviděl.“

„Ani my jsme vám moc nepomohli,“ prohodil technik.

„Ne,“ souhlasila Ann.

Morgansson na ni pohlédl, spolkl poslední sousto a zapil ho kávou.

Jen ať ještě neodchází, přála si Ann.

Technik na ni stále hleděl a zeptal se: „Nešla bys do kina?“

„Cože?“

„Přece jsi už slyšela, že něco takového existuje, ne?“

Usmál se. Jako kdyby v té chvíli nebyla žádná policie, neprobíhalo vyšetřování, nezvali se svědci k výslechům, nepsaly se žádné zprávy. Jako by nebylo nic z toho, co tvořilo její život. Kino. Nedokázala vůbec odpovědět.

„Není ti dobře?“

„Ale ano, jen jsi mě trochu překvapil.“ Cítila, že rudne a strašně ji to dopalovalo. Zlobila se na sebe i na svého kolegu, ano, na celou situaci.

„Rád bych si tam dnes zašel a trochu vypnul, ale je smutné jít do kina sám.“

„Tomu se neříká sám, ale osamělý,“ podotkla Ann.

„Dobře, tak osamělý. Půjdeš se mnou?“

On o mě stojí? pomyslela si překvapeně. Jako by zcvaklo relé, které po nějaké poruše znovu zafungovalo. Kabelové vedení v jejím nitru se plnilo energií, v prsou ucítila blaho spojené se strachem.

„Třeba ano, ale musím si zařídit hlídání. Mám syna.“

Přikývl.

„Ale neměl by to být problém,“ pokračovala. Morgansson zmačkal do kuličky papírek, do něhož byl zabalen jeho zákusek. Na pravém prostředníčku měl prstýnek.

„Já moc často své známé nevyužívám, takže by to zřejmě šlo.“

Znovu přikývl.

„Jmenuje se Erik.“

„Já vím,“ řekl. „Vím, že máš syna.“

„Na co bys chtěl jít?“

Ann si přála, aby mluvil dál, aby se mohla trochu uvolnit.

„Podívám se do novin a zavolám ti, ano? Ahoj.“

Zvedl se, vzal svůj podnos a odešel. Hleděla na jeho mohutnou postavu. Když zmizel, cítila rostoucí zlost. Kdo si myslí, že je? Ano, zeptal se jí, ale byl si jist, že

bude souhlasit. Podívá se do novin a zavolá. Jeho lehkomyslný způsob ji ponižoval. Jako by bylo jasné, že se přizpůsobí jeho volbě. On jí jen sdělí místo a čas, kde na něho bude čekat, na toho přivandrovalce, který dosud nikomu žádné štěstí nepřinesl.

A kromě toho ona přece vyšetřuje vraždu. To je typické. Technici udělají svou práci a potom jdou domů. Na kriminálce nic takového neexistuje. Může snad ona jít do kina, když Petrus Blomgrena před pár hodinami odvezli na patologii?

Vzápětí ji napadlo: Kolika lidem ona sama přinesla štěstí, kolik jich potěšila v uplynulém roce?

Hleděla do stolu a zamyslela se. Charles byl po dlouhé době první muž, jenž vzal iniciativu do svých rukou. Před ním to byl jen ten ohavný člověk, který se stal Erikovým otcem. Poznala ho tenkrát, když byla večer venku s několika kolegy. Tančil opravdu dobře, ale to bylo to jediné potěšení, které jí přinesl. Společně strávená noc nebyla ničím pozoruhodná. Jistě už na ni dávno zapomněl, pro něho byla jen epizodou, možná jednou z mnoha. Pro ni ta záležitost vyústila v nečekanou graviditu.

Po té osudné noci už spolu žádný kontakt neměli. Jistě vůbec netušil, že s ní má syna, a Ann neměla nejmenší potřebu mu to sdělovat. Věděla, že bydlí ve Svartäckeru, že je ženatý a má dvě dospívající děti, byl to inženýr.

Charles Morgansson. Převalovala na jazyku jeho jméno. Nebylo nijak krásné, trochu těžké, rozvláčné. Jestli je spolu někdo uvidí, bude spousta řečí. Všechny to překvapí. S ní nikdo neflirtoval.

5.

Papoušek se jmenoval Splendens. Bydlel v kleci v obývacím pokoji a dělal kolem sebe velký nepořádek. Jeho křik zaplňoval pokoj, či spíš celý dům. Matka z něho šílěla a často klec přikrývala černou pokrývkou. Přezdívala mu Mussolini, protože papoušek mluvil italsky.

„V Brazílii patří mezi vysoce ohrožené druhy,“ tvrdil otec, když přišla řeč na to, že by se měl dát pryč.

„Tak bychom jim ho mohli poslat,“ odpovídala matka.

Když pak umřel, bylo ticho jako v hrobě. Nejistili, proč uhynul. Jednoho krásného dne se prostě přestal hýbat, nekřičel, tiše seděl na svém oblíbeném bidýlku, půvabně opřený o zelenou větvíčku. Zdálo se, že spí, možná snil o Amazonce.

Lauře bylo tehdy devět let a nijak ho neželela. Papoušek ji nikdy nelákal k mazlení a dokonce i jeho krmení bylo nudné. Vypadal stále jen nespokojeně, a to dokonce i když mu strčila něco zvlášť dobrého. Vždycky se jí snažil klovnout do prstů.

Tehdy se zdálo, že otec není schopen jeho smrt akceptovat. Namlouval si, že pták jen odpočívá a každým okamžikem se zase ozve. Až po dvou dnech ho pochoval na zahradě.

Matka naproti tomu byla šťastná, ale otec jí nedovolil zrušit klec. Zůstala stát na svém místě jako hrozba, že kdykoli může přinést Splendensova nástupce.

Občas se zastavil před klecí a nepřítomně do ní zíral. Na jejím dně stále leželo papouškovo opadané peří.

Laura vešla do obývacího pokoje a připadalo jí, jako by se posunula o pětadvacet let nazpět. Klec stála dosud na svém místě a zdálo se jí, že se z ní ozývá papouškův křik a nadávky toskánským lidovým nářečím. Laura je občas použila v práci a měla s nimi vždycky velký úspěch. Jako drzý italský papoušek přispívala k oživení podnikových oslav, i když z toho poté nemívala dobrý pocit.

Přistoupila ke kleci. Stále z ní byl cítit jeho trus, alespoň si to tak namlouvala. Klec jí teď připadala menší než v dětství a snažila si vzpomenout, jak velký vlastně Splendens byl. V dětství jí připadal obrovský, hrozivý, s drápy připravenými k útoku přes mříže klece, životu nebezpečný. Široký zobák ji kdykoli mohl klovnout, tak až by se jí objevil krvavý šrám. Jen otec mohl dovnitř strčit ruku. To pták naklonil hlavu na stranu a vydal ze sebe málem láskyplné vrknutí.

Konečně se klece zbavila. Postavila ji na výjezd před garáží, kam už v posledních dnech vynesla spoustu jiných krámů. Kolem prošel profesor a přiměl se k několika slovům. Zeptal se jí, jestli už něco ví o otci. Laura zavržela hlavou.

„Vyklízíte?“

Přikývla a usmála se, i když si pomyslela, ať jde k čertu.

„To je vždycky dobře, vyklidit staré krámy. Chceme si objednat kontejner. Člověk toho vždycky moc nashromáždí.“

Lže! pomyslela si Laura, ale nahlas řekla: „Ano? A čeho?“

Profesor nenašel odpověď a Laura pokračovala: „Možná to nechám přestavět.“

Dosud ji to vůbec nenapadlo, ale když uviděla souse-

dovu ustaranou tvář, dodala: „Zrušit pár příček a zvětšit obývací pokoj.“

„Takže vy tu chcete zůstat bydlet?“

„Je to přece můj domov.“

Nic víc už řečeno nebylo a soused pokračoval v cestě. Laura stála na místě, i když jí byla zima. V každém případě s ní aspoň profesor promluvil. Jeho paní to neudělala už hodně let, sotva pozdravila, a pokud to šlo, dělala, že Lauru nevidí.

Pohrdání, které někdy přeroste v nenávisť, obklopovalo dům a kazilo atmosféru.

Laura Hinderstenová vyklízela. U jejích nohou ležel celý život, možná spíš několik životů. Procházela desítkami let nadějí a zklamání a bezcílně se prohrabávala všemi krámy. Smutek ulpíval na rozbitých hračkách, nepotřebných darech k narozeninám, deskách se školními úkoly zastrčených mezi starými ubrusy a prostěradly s háčkovánými okraji.

Keramická váza, koupená kdysi ve Skansenu, ukrývala mnoho vzpomínek. Bylo jaro, ale přesto foukal silný severní vítr. Stáli u hrazení. Vítr matce strhnul klobouk a hnal ho dál až k opicím, které se na něj okamžitě vrhly a začaly ho kousat.

Otec se tehdy strašně rozesmál, což u něho bylo výjimečné. Matka se rozčilovala. Lauře se to zdálo hodně komické, ale nevěděla, jak se má zachovat. Nabídla se, že pro něj sešplhá dolů. Matka řekla něco, čemu kvůli větru nerozuměla. Bylo to ano nebo ne? Přemýšlela pak o tom celou dobu, co v zoo byli, a její radostné očekávání jako by vítr odvál.

O řadu let později byla ve Skansenu znovu, jeli na školní výlet do Stockholmu a ještě na parkovišti před vchodem začala zvracet. Přiběhl školní lékař a myslel

si, že nesnesla jízdu autobusem. Přidřep si k ní na bobek, půjčil jí svůj kapesník a hrozně mile s ní mluvil. Laura se styděla, ale jeho nečekaně přátelské chování ji velice hrálo.

Potom během dne koupila tu vázu a chtěla mu ji věnovat. Jenomže byla příliš nesmělá a nedokázala to. Ležela teď v bedně v garáži, v ruce pálila. Vybavila se jí laskavá, milá slova lékaře. Jmenoval se Bengt-Arne a časem ze školy odešel. Váza ale zůstala, ošklivá, s trochu otlučeným okrajem, bezvýznamná pro všechny kromě ní. Vyhodila ji do pytle s odpadem.

Našla celou krabici ručníků, které jako dítě moc obdivovala. Prsty přejížděla ozdobná vyšitá písmena a fantazírovala o tom, kdo se za těmi iniciálami skrývá. Zeptala se otce, ale ten to buď nevěděl, nebo se mu o tom nechtělo mluvit. Pro něho byly ručníky naprosto bezcenné, tím spíše, že je dostala matka do výbavy. Ty čarodějnice nic lepšího neuměly, řekl.

Byly zabalené po tuctech a ovázané šňůrkou. Laura jednu hromádku rozvázala a ručník vytáhla. Připadalo jí, jako by monogramy vysílaly poselství od neznámých lidí, jejichž řeč byla cizí jako nepochopitelný středomořský jazyk, který tak zajímal jejího otce.

Ručník vyhodila a za ním i ostatní. Naplnila čtrnáct černých pytlů na odpad a úhledně je vyrovnala před garáž. Pořádně je zavázala, aby do nich nikdo nenahlížel.

Často si představovala, že v životě každého existuje malá smyčka, svázaná do růžice. Když ji člověk rozvázal, jeho problémy se vyřešily.

Bývala to nejčastěji červená růžice jako na pečlivě zabaleném dárku, ale někdy to mohl být i jen nepořádně uvázaný uzlík s volně visícími konci.

Laura zatáhla za smyčku a objevil se vysněný svět. Nepřipomínal nic, co dosud poznala. Procházela mezi honosnými keři a statnými stromy, přeplněnými chutným ovocem, a větřík byl mírný, hladil jí tváře. Stávala se součástí nádherného prostředí a ztrácela se v bujně vegetaci.

Někdy cítila úzkost, protože nikdy předem nevěděla, co ji čeká. Co kdyby vkročila do říše smrti? Za podvodně lákavou ohradou mohla najít pekelná dusivá mučidla, i když tomu nechtěla věřit.

Náhle přiběhla veliká kočka, a když spatřila Lauru, zastavila se. Bleskurychle zmizela za plotem. Nebylo tu nic, co by připomínalo bránu ráje. Zavřela oči a přála si ho znovu přivolat, ale nešlo to. Když je zase otevřela, seděla kočka u jejích nohou. Nehlučně se k ní znovu přisunula a pomalu komíhala ocasem.

„Jsem sama,“ zamumlala.

Kočka na ni tiše civěla a jako by se v jejích očích koncentrovala nenávist.

Starý citroěn, který stál před garáží už skoro patnáct let, nechala Laura odvézt. Splyval se svým okolím a čas jeho barvu změnil do šedohněda. Zakrývala ho stále bujnější vegetace a vlastně už jen kola připomínala, že to kdysi bylo auto.

Muž, co pro něj přijel, se začal smát. Laury se to nejdřív dotklo, ale pak se smála s ním. Když auto nakládal na přívěs, znovu se rozesmála. Ten vrzavý zvuk byl nejkrásnějším hudebním závěrem minulého otcova i jejího vlastního života. Muž se na ni nejistě podíval. Starý vůz protestoval, plech lupal, hromady listí, které ležely na střeše, se svážely dolů a kapota obnažovala své hluboké šrámy.

Pak se ale objevila prázdnota. Místo před garáží bylo pusté jako Lauřino nitro. Zmateně si stoupla tam, kde bývalo auto. Tady nestála ničí noha už hodně dlouho. Možná od její maturity? Tehdy ještě auto jezdilo. Otec pro ni zajel k církevní škole. Vlastně už tehdy bylo spíš vrakem, starožitností na ulici a ona se hrozně styděla. Pro její spolužačky a spolužáky přijeli rodiče kočáry s koňmi, nazdobenými žebříňáky nebo lesklými americkými auty. Všichni pak pyšně projížděli městem.

Ona se zabořila co nejhlouběji do zadního sedadla a nenávistně zírala otci do týla, poslouchala jeho nesouvislé žvanění a rozčilovala se nad jeho řidičskou neschopností. Neuměl pořádně přeřadit, motor vyl a ona si přála být někde hodně daleko.

Teď už tu nebude. Roztržitě podepsala papír, který jí muž podal. Upřel na ni pohled, jenž dobře znala. Byl v něm úžas smíšený s posměchem i soucitem.

Od té chvíle uplynuly dva týdny. Teď na vjezdu do garáže stálo o hodně mladší auto. Zaparkovat ford v garáží nemohla. Byla dosud plná vyřazeného nábytku, krabic s otcovými papíry, které už dávno nikdo nečetl a dokonce už ani nevěděl o jejich existenci, prázdných lahví a spoustou dalších krámů.

Od začátku byl nový vůz jejím společníkem, důvěrníkem. O svá tajemství se dělila jen s ním. Poslouchal ji na slovo a dopravoval, kam si přála. Nikdy nepochyboval o správnosti. Mluvila s ním, dělila se s ním o své myšlenky a plány. Odpovídal tím, že se plně řídil jejími pokyny.

Teď stál připraven, slyšel, jak Laura cinká klíči. Na několik sekund se zamyslela. Ještě bylo možné klíče uklidit a vrátit se domů. Věděla, že jakmile se posadí za volant, nebude už cesta zpět. Domluva s fordem se musí dodržovat.

V duchu tiše počítala, a když došla k pěti, otevřela dveře auta a sedla si. Auto po nerovné ulici trochu poskakovalo. Zatočila a projížděla čtvrtí.

Zpomalila, když zahlédla dítě s pouzdrem na housle. Dívka zasněně poskakovala, jako to děti dělají. Laura dojela skoro k ní. Holčička měla červený kabátek, vlasy vyčesané do ohonu, převázané širokou bílou stuhou. Houkala se jí na hlavě. Měla tmavé oči a přemítavý pohled. Rozhlédla se, slyšela přijíždět auto.

Laura se na ni usmála a dívka trochu nejistě také odpověděla úsměvem. Člověk má přece úsměv oplácet, k tomu byla malá Laura vychovávána.

Přibrzdila a stáhla okénko. Holčička se nerozhodně zastavila.

„Já jsem také hrála na housle,“ řekla Laura.

Dívka přikývla.

„Jde ti to dobře?“

„Docela.“

„Nejhorší je, že člověk musí cvičit, že?“

Nové přikývnutí. Jistě to už mnohokrát slyšela.

„Tak se měj hezky,“ popřála jí Laura a znovu se rozjela, s pohledem upřeným na mokrý asfalt.

Ty housle dosud existovaly. Laura je zahlédla v garáži. Šest let cvičila a cvičila, jednou týdně chodila na hodiny k slečně Bergové, učitelce hudby. Bydlela v podobném domě jako rodina Hinderstenova. Páchlo to tam stejnou nehybnou atmosférou.

K jedinému veřejnému vystoupení došlo na slavnosti k ukončení školního roku. Bližící se prázdniny se měnily v noční můru při pomyšlení, že před všemi bude stát na pódiu úplně sama a každý ji bude sledovat. Měla zahrát dva kousky podle učitelčiny volby. Za kulisami se pozvracela, ale vyjít musela. Slečna Bergová na to dohlédla. Kdyby tam nebyla, možná že by to Laura odmít-

la. Hrála s kyselou pachutí v ústech, připadala si ošklivá, špinavá a páchnoucí.

Lidé jí tleskali, otec byl hrdý, slečna Bergová ji objala a ostatní učitelé jí poklepali po ramenou. Až úplně vzhledu v aule seděli její spolužáci Stig-Björn Ljungstedt a Leif Persson a posmívali se jí.

Na konci osmé třídy se houslí dotkla naposled. Slečna Bergová na jaře zemřela. I přes nátlak otce odmítla dál hrát. Našel jí jiného učitele, ale Laura nechtěla tak důrazně, až to hraničilo s hysterií. Housle zmlkly a časem se propadly do rodinného smutečního archivu v garáži.

6.

Pomalou projížděla městem. Byla sice na nemocenské, ale lékař jí doporučil vycházet mezi lidmi, scházet se s přáteli, snažit se dostat přes otcovu tajemnou nepřítomnost. Jeho zmizení zdaleka neznamenal, že tu nebyl. Naopak, připadal jí ještě skutečnější než dříve. Doufala, že se od něho osvobodí, ale jeho hlas se jí stále ozýval v hlavě. Někdy mluvil italsky, a to buď recitoval verše z nějakého sonetu, nebo jen italsky nadával.

Laura listovala svými pětatřiceti lety jako starým albelem, do něhož otec vlepil snímky podle vlastního přání.

U Flottsundského mostu se musela zastavit. Proti ní se objevil obrovský nákladní vůz. Šofér vystrčil z okna ruku a poděkoval, když kolem ní projížděl. Než vjela na most, vůz poskočil a motor se zastavil. Auto za ní zača-

lo troubit. Ve zpětném zrcátku viděla muže středního věku, jak gestikuluje a nadává. Zatáhla za ruční brzdu, otevřela kufr a vyndala velký montážní klíč.

Vynořila se jí vzpomínka na otce, na jeho opakované předčítání o životě královny Kristiny, především o jejím pobytu v Uppsale. Nikdy nic neřikal o jejím příchodu, kdy se s celým dvorem přistěhovala ze Stockholmu do Uppsaly, aby se vyhnula moru. Zřejmě tehdy do města vjížděli stejnou cestou, jakou teď zvolila ona, přes Flottský záliv, kde v současnosti leží čtvrť Sunnersta, a přes pastviny u Ultuny, s výhledem na zámek rozložený na úbočí kopců. Královna otce zajímala. Jednoho letního dne odložila korunu a královské insignie, promluvila ke šlechtě a stejnou noc opustila dvůr a započala dlouhou cestu do otcem tolik milovaného Říma.

V roce 1654, mumlala si, když vši silou praštila do předního skla auta stojícího za ní. Letopočty si pamatuju všechny.

Naposled uhodila do kapoty auta, nastartovala a přešla most. Rozbité volvo s šokovaným řidičem zůstalo stát na místě, a teprve když bláznivá řidička za mostem zahrula a zmizela, vzchopil se řidič natolik, aby ze svého mobilu zavolal policii.

Jela nalevo po staré Stockholmské ulici a vrátila se zpět do města. Chtěla se vydat na jih do kraje, v němž spolu s otcem trávili jedno léto v pronajatém domku. Bylo to rok po matčině smrti a Laura si říkala, že otce poprvé v životě napadlo, jakým vězením je pro ni její domov.

Tenkrát se cítila docela šťastná. Starý citroën ještě zvládl ujet těch dvacet kilometrů na venkov. Otec jako vždycky studoval, většinou seděl v zahradě, skloněný nad starými manuskripty, a recitoval sonety. Až potud to nebyl žádný rozdíl oproti životu ve městě. Ale venkov

přece jen vyhlížel jinak, s kilometry širokým výhledem přes pole a louky připomínající moře, nebo alespoň tak si Laura moře představovala.

Tmavý městský dům a těsná zahrada byly daleko. Kolem chalupy jako by byla volná obloha, světlá, i když bylo zataženo. Na druhé straně malého kopečku se pásly krávy. Myslela si, že to jsou nejšťastnější bytosti na světě. Dovedla se na ně hodiny dívat. Nemohla chodit za nimi, to si otec nepřál, ale zvědavé krávy často přicházely až k ní a ona je krmila trávou. Jejich tlamy s drsnými jazyky, jejich nenasytnost, s jakou – i když byly syté – si vzaly nabízenou hrst trávy, ji hrály v duši.

Přestože krávy byly vegetariánky, v jejich způsobu vychutnávání potravy bylo něco masožravého. Nejedly jako lidé, kteří do sebe hází jídlo a horečně polykají. Krávy trávu přezvykovaly pomalu a s potěšením, občas pozvedly hlavu a zvědavě se rozhlédly.

Se zeleně obarvenými prsty a slinami zvířat na pažích balancovala nad ohradou a potom běžela domů.

Jedli někdy vůbec oni sami? Nevzpomínala si, že by kdy otec něco vařil. Stále jen v zahradě studoval. Ona sedávala pod velikou hrušni v houpačce, kterou jí tam otec nechal zavěsit. Občas na ni pohlédl od svých ležster a dokonce mu obličejem kmitlo něco jako malý úsměv.

Po večerech hrávali šachy. Otcovy ruce v ostrém světle lampy vypadaly nemocně. Hýbal nesmírně pozorně figurkami, své tahy nikdy nekomentoval. Nikdy se nedívali po hodinách, otec na ni nespěchal.

Někdy kolem lampy létaly noční můry. V takové chvíli otec přerušil hru, opatrně neklidnou návštěvu nabral a vyhodil do tmy. Byla ráda, že se obtěžuje vstát, aby je zachránil.

Nikdy nezapomene na jeho křivou postavu ve dveřích, černočernou tmou venku a světlo uvnitř, které ze dveří ozařovalo kus dvorku. Představovala si, že existuje jen omezené množství světla a na šachovnici ho padne méně, když nějaké unikne ven.

Nájemní smlouvu na domek jim už majitel neprodloužil a řekl, že ho bude přestavovat pro nějaké příbuzné. Poslední večer otec bez jediného slova vynesl ven na hromadu ložní prádlo a nábytek a podpálil ho. Chvíli se bála, že chce zapálit celý dům.

Oheň plápolal ještě při jejich odjezdu. Byla moc smutná, když naposledy spatřila dům, venkovní záchod a dřevník, na jehož dveře napsala vlastní italský sonet.

Na kruhovém objezdu u Nântuny pocítila nejistotu. Má jet na jih, jak plánovala, nebo se vrátit domů? Událost u Flottsundského mostu narušila její rovnováhu.

Byla si jistá, že řidič zavolal policii a že ji hledají. Nevšimla si, jestli tam byla ještě další auta nebo nějakí svědci. Možná že si někdo poznamenal číslo jejího vozu. Snažila se uklidnit. Třeba to nikoho nenapadlo.

Myslívala si, že je na ni otec pyšný. Nedala se, nikdo si k ní nesměl nic dovolit, úder okamžitě vracela. Že trest převyšoval vinu, to otci nedělalo nejmenší starost. On sám by byl moc rád vracel rány, ale jeho síla se léty zredukovala na pouhou chuť k odplatě a nespokojené brblání. Říkával, že by nejraději na všechno hodil bombu. Jeho jazyk zhrubl. Z počátku napsal pár nenávistných dopisů, když měl pocit, že se proti němu někdo spiknul, ale zhoršoval tím situaci a později se spokojil jen s litaniami urážek a napadání.

Zahnula k Bergsbrunně, protože v dálce zahlédla policejní patrolu a byla si jistá, že hledají řidičku červeného

auta. Odbočila k Dánskému kostelu a vjela na Almun-geskou ulici. Odtamtud už zamířila přímo do města.

Ostatní řidiči na ni blikali a gesty dávali najevo zlost. Projela do západní části Uppsaly. To bylo její město. Druhou stranu od řeky Fyris sotva znala. Napadlo ji, že by se tam mohla vydat, byly to jen asi dva kilometry. Otec se o východní části města vyjadřoval vždycky s de-spektem.

„Vyhořela jsem,“ řekla si najednou hlasitě sama pro sebe, když na Norbyské ulici čekala na zelenou.

Někdy se v práci mluvilo o tom, jak někdo „prostě vyhořel“. Ona mívala pocit, že celý její život je vyhoře-lý. Nitro bylo plné popela, saze naplňovaly krevní oběh a z úst vycházel pach připomínající spálené maso.

Konečně naskočila zelená, přejela přes ulici a zahrnula na parkoviště u botanické zahrady. Touto roční dobou tam nebyvalo mnoho návštěvníků a stálo tam jen něko-lik aut. Zůstala hezkou chvíli sedět ve voze se zapnutým motorem, než vylezla ven a našla vchod. Jako dítě sem chodívala skoro každý týden. Brala ji sem matka a ně-kdy do košíku připravila kávu, šťávu a pečivo, na trávník si roztáhly deku a nasvačily se. Měly tam bezejmenné přátele, další návštěvníky, kteří rádi sledovali dění v za-hradě krok za krokem, někteří sem chodili i denně. Ro-zuměli si. Tady nebylo nic důležitějšího než květiny a keře.

Návštěvníci se skláněli, nasávali vůni a usmívali se. Lauru pokládali také za hezkou kytičku a chválili její tmavé vlasy. Mluvili tiše a přívětivě, nikdo tam nikdy nezvýšil hlas.

Matka ji posílala, aby si zblízka prohlížela listy nebo právě vyrážející pupeny. Mnoho druhů rostlin znala jménem, ale zmiňovala ho jen tak mimochodem, proto-že pro ni byly důležité tvar, barva a vůně. Ty naplňovaly

její smysly, vyvolávaly úsměv i chuť bavit se s docela cizími lidmi.

Pokaždé to byly další a další květiny, které si matka přála vidět, a dávala najevo radost jako dítě.

Zahrada kolem jejich domu byla stíněná, obklopená keři, a dala se snadno přehlédnout. Laura si ji odkrokovala: třicet osm kroků na jednu stranu a dvacet šest na druhou. Všechno tam bylo známé.

Botanická zahrada byla obrovská. Nedokázala si zapamatovat počet kroků, když ji také chtěla změřit.

Matka sedávala na zemi vedle Laury, zula si střevíce a uvolnila prsty, opřela se dozadu o ruce a obličej nastavila slunci. Lauře připadala jako socha.

Kolemjdoucí se zastavovali či se za nimi obraceli a rádi by se přiblížili ke krásné tmavovlasé ženě a její dceři. Matka byla zdrojem energie, labužnický uvolněná, ale přesto z ní vyzařovala vitální smyslnost spojující se v jedno s krásou a silou přírody.

V matčině radosti ze života nebylo nic rezervovaného. Pohled na její němé uspokojení v moři zeleně a květů vyvolával v Lauře třes, přála by si křičet, objímat zahradu i celý svět, vrhnout se matce do náruče a smát se i plakat současně, zabořit obličej do jejího krku. Nic z toho se ale nestalo. Zůstala sedět jako zkamenělá a slepá s jedinou myšlenkou: Jen aby se tu teď neobjevil otec. Ale takové riziko téměř neexistovalo. Otec sem nikdy nechodil. Ale co kdyby ho to jednou přece jen napadlo? Co kdyby svou ženu a dceru překvapil na trávníku, zčásti zakryté řadou severoamerických keřů, přesto ale viditelné pro své okolí? Muži, kteří kolem nich procházeli, dávali pohledy najevo, že je žena a dívka zajímají více než rudbekie opodál. Matka se na všechny usmívala a ráda navazovala hovor. Jako by je chtěla požádat, aby promluvili o čemkoli, o počasí či parku, nic důležitého,

jen několik slov, která by jim patřila. Lehce navazovala kontakt, hleděla do očí a minimem slov dokázala vyvolat hovor a smích. To všechno platilo ale výhradně jen pro botanickou zahradu, byla to matčina oáza, kde mohla přirozeně a volně mluvit.

Občas řekla něco nářečím, které v Lauřiných uších znělo hodně podivně, a jak pochopila, patřilo severnějším končinám země, odkud matka pocházela. Většinou jí taková slova unikla, když rozmlouvala s jinými ženami, a společně s gesty tak vytvářela auru důvěry.

Laura se zastavila pod stromem, jehož větve sahaly až k zemi. Někdo hodil na zem papír a Laura ho zvedla. Sotva čitelně tam stálo: mléko, křen, tvaroh, chipsy... a dole pak několik čísel, možná telefon. Rozrušilo ji to. Ne že by ten kus papíru vadil přírodě – tak jako tak by ho vítr odvál – ale zabolet ji ten všední vzkaz ze světa, ve kterém lidé docela obyčejně nakupují. Lístek zmačkala do kuličky, ale hned zase vyhladila. Třeba to je nějaké znamení, napadlo ji, volání o pomoc.

Hleděla na papírek, musela se opřít o kmen stromu. Snažila se představit si člověka – jistě to byla žena – třeba teď sedí v kuchyni u stolu nebo je právě v obchodě a snaží si vzpomenout, co si na papír poznamenala.

Znovu lístek vyhodila a mezi větvemi se prodrala na štěrkovou cestičku. Jako by ji už nohy nechtěly dál provázet zahradou. Nerozhodně zůstala stát. Starší muž nedaleko od ní procházel oddělením alpiněk. Pohlédl na ni a usmál se.

Popošla o kousek dál a zahrnula k několika zarostlým vysokým trvalkám. Po deštích v posledních dnech se jí do trávníku bořily nohy. Moc to tu nepoznávala. Systém vysázených rostlin byl změněn. Tady přece jako děvče

běhala, honila motýly nebo tiše stála ukrytá za keři a pozorovala matčinu postavu.

Teď to tu bylo jiné. Připadalo jí to, jako by chtěla navštívit dům, v němž žila v dětství, ale našla ho zbořený a chodníky vedly jinudy. Rozhlédla se kolem sebe. Všechno už odkvétalo, kromě aster, kterým se v podzimním teple dobře dařilo.

Z oddělení tropických rostlin uslyšela hlasy. Dvě ženy v pracovním oblečení stály na schodišti a kouřily. Jedna se rozesmála.

Laura se otočila zpět a říkala si: Co tu vlastně dělám? Byly tu ty astrы už před pětadvaceti lety? Nepamatovala si to. Matka by to jistě věděla. V různých časových obdobích brávala dceru právě tam, kde bylo nejvíce květů, a povídala jí o nich. Někdy použila jiná jména než ta, která byla napsána na kovových štítcích. To jsou moje vlastní jména, tak jsem těm kytkám říkala, když jsem byla malá, vysvětlovala.

Pamatovala si, že babička byla proslulá květinovými záhony. Nikdy se s ní nesetkala, protože umřela dva roky před jejím narozením. Dědečka, který se potom odstěhoval do Tierpu, vídala velice zřídka. Při výjimečných událostech. Nepřijel, ani když maturovala, a potom znenadání zemřel, stejně jako babička. Laura se tehdy na jeho pohřeb vydala. Otec se vymluvil, že nemá čas, ale ona dobře věděla, že neměl málomluvného tchána rád. Bylo tam tenkrát hodně lidí, znala z nich jen několik. Setkala se s matčinou sestrou Agnes a jejími třemi syny. Zdálo se jí, že jeden z nich by s ní chtěl mluvit, ale ostatní ho od toho odradili.

Když potom v pouhých jednatřiceti letech zemřela i Agnes, kontakt mezi rodinami téměř vymizel. Ostatní účastníci pohřbu pro ni byli neznámí, stejně nemluvní jako dědeček, v nemoderních úzkých oblecích, ženy

hovořily tiše, ale nepřetržitě matčiným nářečím, které Laura už roky nezaslechla. U hrobu se rozplakala, všichni ji pozorovali, ale nikdo pro ni neměl vlídné slovo. Byla měščka, vnouče, které se objevilo až na pohřbu.

Za slzy se styděla. Ráda by na všechny křičela, že svého dědečka měla ráda, že je moc smutná, ale věděla, že by jí to nikdo nevěřil. Její slova tam neměla sebemenší váhu.

Začala jí být zima, ale nedokázala se přimět k odchodu. Ta nevlídná vlhká zahrada připomínající zánik byla jejím chrámem. Napadlo ji, že právě tady by si přála být pohřbená. Bez všech ceremonií a proslovů, prostě jen zahrabaná do země.

Pomyslela na teplo a vlahý vítr, život daleko od Uppsalý. Takové myšlenky se jí občas vynořily. Nikdy nebyla jinde než v Itálii a vždycky jen s otcem, přesto si ale živě představovala malý hotýlek u břehu moře. Tam bylo vždycky teplo, chodívala na sluncem ozářené přístaviště, v malé restauraci ji už znali a vítali.

Jednou mluvila se Stigem od nich z práce o svých snech. Nejdříve se jí smál, ale potom zvažněl, pohlédl na ni a řekl, že život se dá žít různě. A že jde jen o využití příležitosti a ona má všechny možnosti před sebou, protože je volná.

Někdy snila i o Stigovi, že v tom idylickém hotýlku, kde se tak snadno žilo, byli spolu, ale o tom mu nikdy neřekla. Když se jednou zmínila o hotelu, odpověděl, že ho hrozně unavují. Jako šéf obchodního oddělení musel často jezdit služebně do ciziny a někdy si nahlas postěžoval, jaká je nuda být v zahraničí sám.

Lauru z myšlenek vytrhly zaměstnankyně, které zjevně dokouřily a vracely se zpátky do skleníku. I ona se vrátila a sedla si do svého osamělého auta. Měla by od-

jet ze země. Najet na dálnici E4 a zamířit na jih. Byla přece volná, jak jí Stig připomněl. Teď ještě volnější než dříve. Místo toho se pustila Norbyskou ulicí směrem k zámku, zahrnula doprava k fakultní nemocnici, sjela z kopce a minula Svandammen. Od té doby, co měla auto, jezdila tudy do práce. Pohlédla na hodiny na celnici, jak se jí stalo novým zvykem. Odtud to bylo do práce jen osm minut.

7.

S úsměvem vešla do dveří, pokývla Ann-Charlottě, namačkala kód a vyjela výtahem do svého oddělení. Barbro překvapeně pohlédla od stolu.

„No ne, Laura, jak se ti daří?“

Barbro milovala nepříjemnosti, a proto se usmála ještě vřeleji, když viděla, kdo přichází.

„Jak se máš?“

„Děkuji, dobře,“ odpověděla Laura.

Z konferenční místnosti zaslechla hlasy Stiga a Lenarta. Jako obvykle se o něčem dohadovali.

„Víš něco nového o otci?“

Zavrtěla hlavou.

„To je zlé,“ řekla soucitně Barbro. Zvedla se, přistoupila k Lauře a položila jí ruku na rameno.

Hned mě pusť, přála si intenzivně Laura. Barbřin dech se jí lepil na obličej.

„To je opravdu smutné,“ opakovala Barbro a silněji stiskla Lauřinu paži.

„Chci jen něco Stigovi,“ zamumlala Laura a osvobodila se ze sevření. Šla rovnou k pootevřeným dveřím za-

sedačky. Zůstala u nich stát a poslouchala. Muži se dohadovali o nějakém obchodě s Německem. Lennart byl nespokojený, ale Stigův hlas byl jako obvykle klidný. Otevřela a vešla. Kolegové vzhledli.

„Lauro, to jsi ty! Poslal jsem ti už aspoň tři tisíce mailů!“

„Mám nějaký problém s internetem.“

„A také nebereš telefon! Dělali jsme si už starosti. Ale hlavně, že jsi tady,“ pravil Stig Franklin a zvedl se.

Měl na sobě pletenou vestu, která mu vůbec neslušela. Ostatně, stejně jako většina jeho dalšího oblečení. Jenomže to byl on. Jeho vůně a jeho ruka, která sevřela její. Lennart zůstal sedět a sledoval Lauru nic neříkajícím pohledem.

„Mluvíme o obchodě s Essenem,“ řekl.

„Přinesla jsem tu revidovanou nabídku. Připsala jsem údaje, které chyběly. Bylo by dobré přidat rozpočet na příští rok jako přílohu. Bude to přehlednější a tak to má Hausmann rád.“

„Skvělé,“ prohlásil nadšeně Stig.

Pohlédla na něho. Pokaždé na něm viděla něco nového. Měl zastřížené vousy. Líbilo se jí to. Napadlo ji, jak ráda by ho pohládila po tvářích. S rozčuchanými vlasy vypadal jako chlapec.

„Jessika propočítala další rok,“ ozval se Lennart, „a zdá se jí, že je tam příliš málo peněz na výdaje se zaškolením.“

Laura na něho rychle pohlédla.

„Ona vůbec neví, o čem mluví,“ konstatovala.

V témže okamžiku vešla do místnosti žena a vykřikla: „Laura je tu!“

„Právě jsme o tobě mluvili,“ řekl Lennart.

Žena pokračovala: „Jak ti je? Moc jsem na tebe myslela.“

Laura jí neodpověděla, sedla si a začala se hrabat v kabelce.

„Tady je to, co jsem zpracovala.“ Hodila složku na stůl.

„Takže ty jsi doma a pracuješ? To přece není potřeba,“ mínila Jessika Franklinová.

Lennart se ušklíbl.

„Tak povídej. Co říká policie na zmizení tvého otce?“

Jessika měla příjemný hlas, vůbec ne jako Barbro, ale přesto z něho Lauře naskočila husí kůže. Viděla, jak se jí hýbou rudé rty, jak si je olízla, vyjadřovala se pečlivě a správně. Měla červené šaty, takové by si ona na sebe nikdy nevzala, jí ale perfektně seděly a vypadala v nich přirozeně. Na krku jí visel tenký stříbrný řetízek s malým přívěskem představujícím bohyni lásky z Bali, ženu, která porodila dvanáct dětí. Plavé vlasy zastřižené po ramena, pážecí účes. Občas pohodila hlavou, vlasy rukou pročísla dozadu a Lauře bylo jasné, že její pohyb muže přitahuje, odkrýval krásný krk. Pohlédla na Stiga. Usmíval se.

Barbro o ní jednou řekla, že je vyzývavá. Když se jí Laura zeptala, co má na mysli, vysvětlila jí, že ten pohyb je míněn jako pozvání. Víc nedodala.

Jessika ještě mluvila, ale když na ni Laura nepřítomně zírala, ztichla.

Stig ji uchopil kolem ramen. „Ty svému projektu věříš, že?“ Široce se na ni usmál.

„Mohli bychom na to dostat i Holanďany, nemyslíš, Lennarte?“

„Já tvůj návrh B1 nepokládám za dobrý,“ ozvala se Laura.

Stigovi ztuhl úsměv na rtech

„Ale o tom jsme už přece mluvili,“ řekl rozpačitě.

B1 byla Jessičina část projektu. Stig byl původně také

kritický, ale později změnil názor. Teď byla B1 částí nabídky v původním znění, které Jessika navrhla.

„My jsme to ještě probírali, když jsi teď byla doma. Uvidíš, jak to spolknou i s navijákem,“ chvástala se Jessika. Pohodila hlavou a Laura zatoužila zabořit ostrou špicí pera do jejího krku. Hluboko, a ještě otáčet.

„Možná,“ řekla.

„Oslavíme to,“ navrhla Jessika s nadšením v hlase. „Torbjörnssonovi se protáhne nos.“

Torbjörnsson a syn, a. s. byla jejich přední konkurence. Jessika v této firmě čtyři roky pracovala, než změnila místo. Většina současných kolegů byla přesvědčena, že v její snaze vyfouknout jim obchod v Essenu bylo hodně pomstychtivosti. Nikdo nic jistého nevěděl, ale kolovaly řeči o tom, že Jessika dříve chodila s mladým Torbjörnssonem.

Až budeš mrtvá, oslavíme to ještě víc, říkala si Laura a usmála se na kolegyni. Podívala se na ostré pero, které svírala v dlani, a znovu pohlédla na Jessičin krk. Právě tam, do toho důlku, ho chci zabořit a nechat vytéct všichni jedovatou krev.

„Jak ti je, Lauro?“ staral se Stig a přidřepal si k ní.

„Dobře, mám se dobře.“

Ukazovákem zkoušela ostrost špičky.

Stig jí položil ruku na kolena. Podívala se na něho a přála si ho polapit svým pohledem. Trochu nejistě se usmál a snažil se jí vzít pero z ruky.

„Mohla by ses píchnout,“ řekl.

„Nechceš sklenici vody?“ nabídla jí Jessika a naklonila se nad ni. „Jsi strašně bledá.“

Laura pero zvedla a špičku držela jen několik centimetrů od jejího hrdla.

„Mohla by ses píchnout a zakrvácet si tak ty krásné šaty.“

Jessika se narovнала a nejjistě pohlédla na Lennarta. Stigův úsměv se proměnil v tuhou grimasu.

„Nechtěla bys odvézt domů?“

Laura přikývla a Stig se zvedl. Rychle pohlédl na Jessiku a pohnul hlavou.

„Já už také za chvíli pojedu,“ oznámila Jessika, „večeře bude v půl sedmé.“

„Dobře,“ souhlasil Stig a pomohl Lauře na nohy. „Jsi tu autem?“

Laura znovu přikývla. Toužila zůstat v jeho blízkosti, cítit pod ramenem paži, která se málem dotýkala jejího prsu.

„Pojedeme dvěma auty, ale chci, abys mě dovedl až domů.“

Lennart sebral papíry a odešel.

Laura položila dlaň na Stigovo rameno a na okamžik tak vypadali jako pár, který začne tančit. Olízla si popraskané rty. Pomalu, jako by téměř ztrácela vědomí, se k němu naklonila a položila tvář na jeho vousy.

„Pomoz mi domů,“ šeptala mu do ucha.

Když byl Stig Franklin u Laury naposledy, bylo jasné studené ráno, které po několika dnech vystřídalo nepřetržité únorové sněžení. Jeli na konferenci do Linköpingu. Měl se pro ni zastavit. Nad městským parkem vycházelo slunce a jeho paprsky zářily, i když dosud jen nesměle. Sněhem pokryté větve keřů a stromů se skláněly. Zaječí stopy křížily netknutou plochu zahrady.

Teď z té krásy nic nezbývalo. Překvapeně hleděl na hromadu harampádí před Lauřinou garáží. Držela se ho za paži a mlčky ho vedla ke vchodu.

„Tady se ti uvolňuje schodiště,“ podotkl a ukázal na přísazení schodů k domu.

Pohlédla na něho. „Pomoz mi,“ šeptala, aniž by se po-

dívala, kam ukazoval. Přitáhla ho k sobě a položila mu hlavu na rameno.

„Jak ti je?“ Rozhlédl se kolem, jako by se chtěl ujistit, že je nikdo nepozoruje.

Laura povzdechla. „Dobře, když jsi se mnou.“

„Měla by sis trochu odpočinout.“

Přikývla a on ji odvedl nahoru, z kabelky vyndal klíče a odemkl dveře. Proti nim vyrazil páchnoucí vzduch.

V hale ležely hromady starého ložního prádla a o zeď se opírala flekatá matrace.

„To je po tvém otci?“

Neodpověděla, stáhla si kabát a hodila ho na zem.

„Chceš něco?“

Zavrtěl hlavou, zvedl její plášť a pověsil na věšák.

„Chceš o něčem mluvit? Myslel jsem, že –“

Zmlkl, když uviděl, že si stahuje sukni, nechává ji spadnout kolem nohou a rychlým pohybem si rozepíná halenku. Bylo to všechno příliš náhlé.

Odkašlal si a ozval se: „Budu muset jít.“

Zavrtěla hlavou. „Na chvíli musíš se mnou odpočívat.“

„To nejde.“

„Já vím, že chceš,“ namítla. Už jí zůstaly jen černé punčocháče a světlá podprsenka. Její pleť v temné hale zářila.

„Otec není doma,“ řekla.

„Já vím.“

„Nikdo nás nebude rušit.“

Snažil se na ni nedívat. Byla krásná a musel se sebou bojovat, aby ji nepřítiskl k sobě. Cítil hrozné horko, ale nechtěl si rozepnout ani zip u bundy.

„Přece víš, že tohle nejde,“ oponoval mnohem nejistěji, než by si byl přál.

„Přiznej si, že chceš. Vezmi si mě hned tady, na místě.“

Jeho pohled nechtěně padl na matraci. Stáhla si pun-

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.